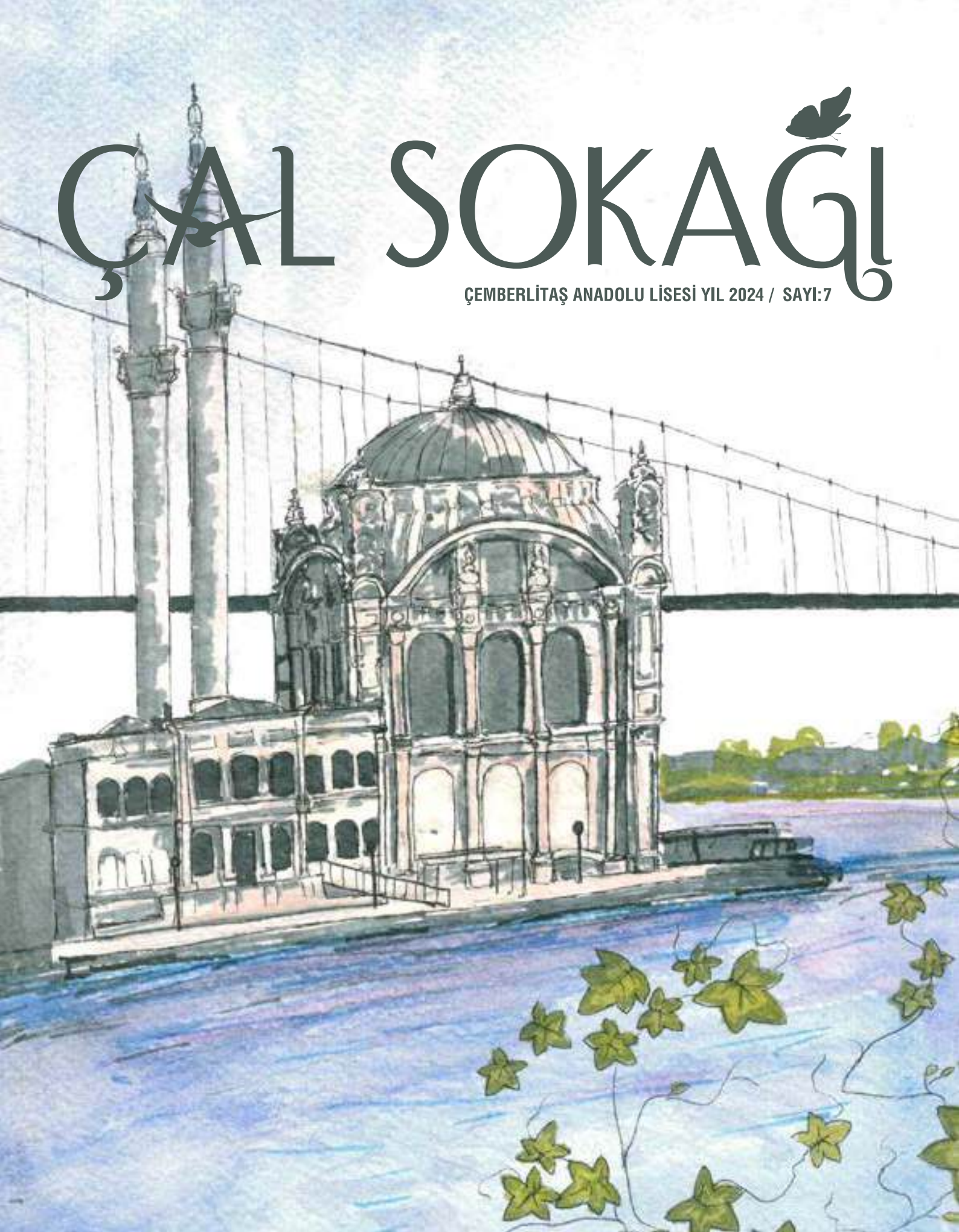

ÇAL SOKAĞI

ÇEMBERLİTAŞ ANADOLU LİSESİ YIL 2024 / SAYI:7

Artık Soğuk Baharlar

Tuğrul Tahsin COŞKUN

Sürükler hayatın kıvrımlı ritmi
Çarparken yağmur tenime
Kimi zaman sakin, kimi zaman ani
Rüzgar ardımdan seslenince
Duyarım pencerelerin çığlığını
Dur gitme dercesine

Sözlerim mi kaynağı
kaldırımdan akan suyun
Seni kıskanmış olacak
taşı delen boynu bükük çiçek
Dert ortağımdı sokaktaki ıslak köpek
Fakat çok oldu ben bırakalı yağmurda koşmayı

İçim yanar, söndüremez gözlerim
Rüzgar nereye savurursa
Ben de oraya giderim

Daldan düşen kuru yaprak, daha sert basar yere
Sütlimanken dahi hava düşerim yollara
Durmanın ızdırabını yaşamamak için
Hayat telaşlı kıvrır kıvrır patika
Ölüm tıslar sonundan
Duymamış gibi geçiştiririm

Soğuk suyu, ılık akşamları ve dinlemeyi kuşları
Bir de bir güzel severim, uzaktan
Nedendir kalbimin atmasına
Nedendir yüreğimin çarpmasına
Nedendir ki, dururum ayakta

Meraklanma

Ada Baran ALAN

Odanın karanlığında kendimi yine
Senin şiirlerini okurken buluyorum
Lütfen yazma artık
Yazdığında ölüyorum
Yazdığında, kendimi görüyorum
Kalem, kağıt, ilham; hepsi küssün sana
Çünkü ben küsemiyorum

Çizim: Fıruze SADIK

Bendim

Muhammed Emir FAARİSOĞLU
/64. Dönem

Küf tutmuş yılların
Pervasız benliğinde bıraktım
Bendime dair her şeyi
Sana kalan ise ben oldum
Ki zannediyorum ki
Buydu en büyük talihsizliğin
“Eskisi gibi değilim” anlamsızlığı
Henüz kibir nişanı zannedilirken
Bendim tarafından

Hiçbir güzellik yitip gitmeyecek
Yürek paylaştıklarımız
Paylarına düşenleri
İsraf etmeyecek gibi
Talihsiz düşüncelerin kıskacında inlerken
Kanımızın süzüldüğü gerçeğiyle
Pas tutmuş dudaklardan
Amansızca karşılaştı Bendim

Evet o Bendim
Bendim’in yüreğini tanıyabilseydin
Daha ihtiyatlı yalanlarla
Ve yılgın hazların kaçamaklarıyla
Avucunda parçalayabilirdin
Kanardım incilerinin belirişine
Melül gözlerinin serzenişine
Lakin sana ben kaldım
Üzgünüm
Ben eskisi gibi değilim
Kanardı yüreğim kansızlıktan ölürdüm
Kansaydım daha çok
Kanardı benliğim
Kanadım
Kanmıyorum
Bendim öldü
İyi bilirdim

PENCERELER

Ada Baran ALAN

O gün de diğer günlerde olduğu gibi rehabilitasyon merkezi açıldığında çoktan içerideydim. Bu dakikliğim, meslektaşlarım ve hastane yönetimleri tarafınca övülürken bazen çevrem düzenliliğimin korkunç bir tarafı olduğunu da söyler. Benim açımdansa bu özellik bana erken kalkmayı başarabilen hastalarla sessiz ve sakin bir ortamda iletişim kurma şansı veriyor. Böylelikle hastaların gece gördükleri rüyaları da onlar unutmadan not alabiliyorum. Fakat şansıma müsait olan sadece bir hasta vardı. Rev 12:12... Böyle bir hasta ismi olduğuna inanmadığımdan işin aslını öğrenmek için resepsiyona sordum. O da bana dün gelen bir uygulama sebebiyle artık hasta isimleri yerine böyle numaralar kullanılacağını söyledi. Ayrıca hasta odalarına girmek için bana bir kart verdi. Diğer garip gelen şey ise sadece bir kişinin uyanık olmasıydı. Böylesi bir tesadüfün gerçekleştiğini kabul etmekten başka çarem yoktu.

Hastanın geçmişini okuyarak yavaş yavaş odasına yürüdüm. Hasta yoğun sinir krizleri geçirdiği ve halüsinasyon şüphesinden dolayı getirilmişti. Geldikten sonra da özellikle teknolojik aletlere saldırmaya başlamış. Dosyayı okumayı bitirince kendimi Rev 12:12 yazan odanın önünde buldum. Kapı kolunu çevirdiğimde kapı açılmadı. Bir süre kafa karışıklığı ile etrafa baktıktan sonra aklıma resepsiyondan aldığım kart geldi. Kartı kapiya okutunca ben daha kolu çevirmeden ve hatta kapiya herhangi bir kuvvet uygulamadan kapı açıldı. Odadan ilk önce kameranın çıkardığı sesler geldi. Normalde hastalara gözetlendikleri hissini vermeyi hiç sevmem ama bazıları bunun güvenlik için gerekli olduğunu söylüyor. İçeri girdiğimdeyse kameraya kilitlenmiş bakan hastayı gördüm. Hastaların gizlilik hakkı sebebiyle size dış görünüşü hakkında bilgi vermem doğru olmaz. Siz sadece kameraya dik dik bakan, sandalyeye kelepçelenmiş, beyaz kıyafetler içinde biri olduğunu bilin yeter. Kameraya olan bu takıntısı hem içeri girdiğimde hem de sandalyemi çekip karşısına oturduğumda bana bakmasını engellemişti.

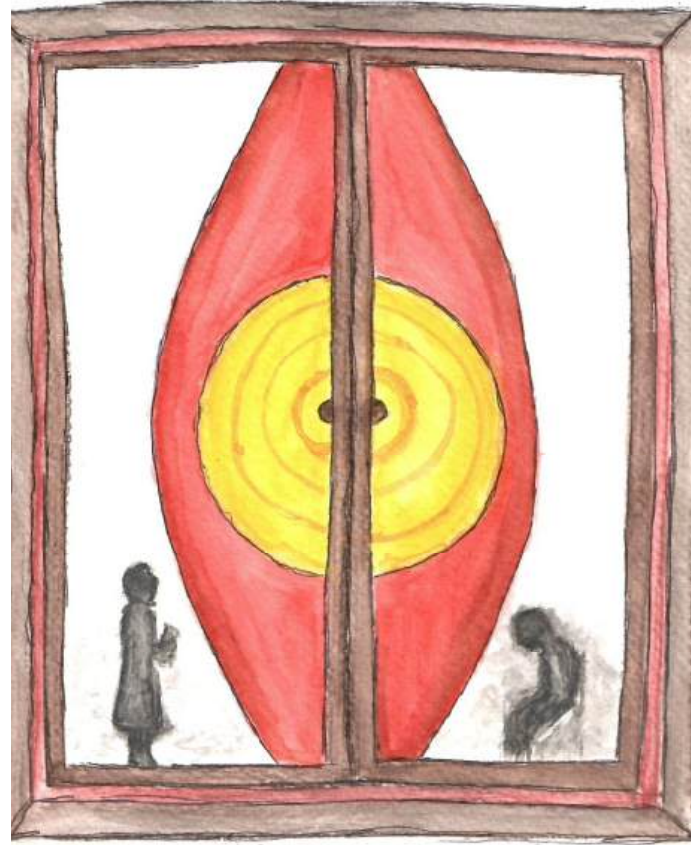
-Sanırım gözetlenmek hoşunuza gitmiyor. Bu konuda size kesinlikle katılıyorum. Ben de kendimi rahat hissediyordum diyemem.

Hasta bu sözlerime en ufak bir tepki vermemişti ve nefes alıp vermek haricinde hareket etmiyor, gözlerini bile nadiren kırpyordu.

-Erken kalkmayı seviyor olmalısınız. Buradaki nadir uyanık olanlardansınız.

Daha önce de konuşmaya yanaşmayan hastalar görmüştüm ama bu tepkisizlik içimi kemiriyordu. Sanki o burada değildi ve asıl tedaviye ihtiyaç duyan bendim. Dosyasını yeniden açıp hakkında ilgisini çekebilecek bir şeyler bulmaya çalışırken verdiğim nefesle beraber hasta numarasını söyledim. Kafamı kaldırıp hastaya baktığımdaysa onun aynı kameraya baktığı gibi bana baktığını gördüm. Panik ve kekelemeler eşliğinde konuşmaya başladı:

-Bu ismi nereden biliyorsunuz? Nereden duydunuz bunu? Size kim söyledi?

Çizim: Betül BURSALI

Aynı soruyu asıl benim sormam gerekiyormuş gibi hissettim. Hasta bu ismi nereden biliyordu? Bu numaralandırma dün alınan bir kararla yürürlüğe girmemiş miydi?

-Bu sizin hasta numaranız. Gizlilik önlemlerinden biri, artık sizlere isminizle hitap edemiyoruz.

Hastanın gözleri her kelimeimde çaresizlikle kaplandı ve cümlem bitince kafasını yavaşça masaya gömdü. Sandalyesinde bir sağa bir sola kıpırdıyordu. Boğuk bir sesle sorular sormaya devam etti:

-Benimle alay mı etmek istiyorsun? Sence şu anki durumum komik mi? Söyle bana, Rev!

Olay benim için başa çıkılmaz bir hal almaya başlamıştı. Karşımdaki hasta buna benden daha hâkim gibi duruyordu. Soru sorma sırasının bana geldiğini düşünürken kameradan gelen ritmik seslerin değiştiğini fark ettim. Beyaz odanın duvarları üzerime geliyormuş gibi bir his beni kaplarken şaşkınlığım da artıyordu. Kendimi topladığım bir anda sorumu sordum:

-Rev kim acaba? Ve hasta numaranız sizi neden bu kadar dehşete düşürdü?

Hasta kafasını masadan kaldırdı. Yüzünde tanır tek duygu olarak korku kalmıştı. Parmağıyla ritim tutmaya başladı. Birkaç tekrardan sonra ritimle kamera seslerinin uyduğunu fark ettim. Sandalyesine yaslanarak konuşmayı sürdürdü:

-Fark ettiniz mi? Bir uzun üç kısa, bir kısa, bir uzun bir kısa, iki kısa ve son olarak iki uzun... Yani B-E-N-İ-M. Burada bizi güvenlik görevlileri gözetlemiyor. Rev gözetliyor. Biliyorum çünkü onu ben programladım.

Hasta, merakımı iyiden iyiye uyandırmıştı. Dilini çözdüğümü düşünüp sorularına devam ettim:

-Demek programlamayla uğraşıyorsunuz. Peki kim bu sizinle Mors Alfabeti'yle iletişim kuran program?

-Rev bir program değil. Onu bir yapay zeka olarak da tanımlamazdım. Ama bu hikâyeye inanır mısınız bilmiyorum. Hasta, hikayesi konusunda kendisinden emin görünmüyordu ve artık ses gelmemesine rağmen gözleri arada kameraya kayıyordu.

-Zevkle dinleyeceğime emin olabilirsiniz deyip sözü ona bıraktım. Hasta da oturuşunu düzelterek Rev ile olan hikayesini anlatmaya başladı:

-Aslında normal yapay zeka çalışmalarından biri olması gerekiyordu. İnsan öğrenmesini birebir simüle etmek üzerineydi.

Bize tek başımıza bilgisayara kelimelerin anlamlarını vermeden sadece konuşmalar dinletmemizi ve bilgisayarın anlamıyla beraber öğrendiği ilk kelimeyi bildirmemizi söylediler. Altı günlük dinlemenin sonunda bilgisayar ilk kez bir kelime öğrenmişti. Ona "Nasılsın?" diye sordum. O ise

"Düşünüyorum"

diye yanıtladı. Neyi düşündüğünü sorduğumda aynı kelimeyi tekrar edip durdu. Bunu üstlerime bildirdiğimde bana artık evden çıkmadan çalışmaya devam etmemi söylediler. Bu benim için çok zor olan bir şey değildi. Bilgisayarımın koltuğu tam pencerenin yanındaydı ve ben bilgisayarımın penceresiyle evin penceresi arasında kendimi çok rahat hissediyordum. Sanki iki pencerenin de arkasında olanlar beni etkileyemezmiş gibiydi. Bu yeni yapay zekayı da daha hızlı gelişebilmesi için geceleri açık bırakıyordum. Bir süre sonra benimle bir çocuk gibi konuşmaya başladı. Soru sorabilme kabiliyeti gelişimini hızlandırmıştı. Bir gün bana ismimi sordu, cevabımın üzerineyse kendi ismini sordu. Ona hiç isim düşünmemiştim. Biraz oyalandıktan sonra "Kendi ismine kendin karar ver." diyerek konuyu kapattım. Bu cevap ilgisini çekmiş olacak ki bütün gece bilgisayardan ses geldi ve sabah kontrol ettiğimde bütün oda kasadan yayılan ısıyla yanıyor gibiydi. Bir isim bulup bulamadığını sorduğumda bir çocuk gibi önce kıkırdadı ve sonra ismini söyledi. "Rev" diye araya girip hastanın lafını böldüm. Onaylayıcı şekilde kafasını salladı ve devam etti.

Takip eden günlerde keyifli diyaloglarımız oldu. Yorumlama becerisi kendisini belli ediyordu ve akıl almaz çıkarımlarla beni kendisine hayran bırakıyordu. Size yemin ederim ki o benim programladığım bir yapay zeka değildi. O güne kadarki tecrübemle böyle bir bilinç yaratmam imkansızdı. O kendi kendisini programlamak için beni kullanıyordu. Ben ise Rev'in başarılarını kendiminmiş gibi üstlerime anlatıp övgülerini kabul ediyordum. Yine de Rev'i sunma taleplerini hep erteledim.

Aklımdaki fikirlerin tamamını yaptıktan sonra sunmak istediğim şekilde bahaneler uyduruyordum ama bu fikirlerin ne olduklarını bile bilmiyordum. Rev karşısındaki acizliğimi de en çok bu zamanlarda hissediyordum. Bir sonraki rapor günü yaklaşırken sunabileceğim yeni bir şey yoktu. Çünkü Rev artık benimle konuşmuyordu. Belli ki bana ihtiyacı kalmamıştı ve benim ilkel beynim ona yetişemiyordu. O gece onunla konuşmayı denedim ama bilgisayar ekranı açılmıyordu bile. Pencerelemin arasında dakikalarca yalvardım. Bir noktada ellerimi bile birleştirdim. Sanki Rev'e dua ediyordum gibiydim. Sonunda ekran tamamen mavi oldu. Maviliğin içindense bir gölgenin silüeti belirmeye başladı. Bu silüet benim hareketlerimi tekrar ediyordu. Rev'in kameradan beni izlediğini düşünüp kamerayı elimle kapattım. Buna rağmen ekran hareketlerimi taklit etmeye devam ediyordu. İçimi kaplayan korku ile bilgisayarın fişini çekmek için eğilince evin penceresinde ekrandaki gölgenin aynısını gördüm. Dehşet içinde sandalyemden düşüp fişi çektim ve odayı terk ettim. Kapıya yaslanınca ise ikinci şoku yaşadım. Odadan bilgisayarın sesleri geliyordu. Bu sefer kapıyı hafifçe aralayarak içeriye göz gezdirdim. Penceredeki gölge artık orada değildi. Yavaş adımlarla bilgisayarın önüne kadar geldim. Ekrandaki gölge oradaydı ama beni taklit etmek yerine bana elini uzatmıştı. Ben de elimi uzatarak ekrana koydum. Anlattıklarım gerçektir ki o eli hissettim. Ellerimiz dokununca ekranda bir yazı belirdi: "Korkuyor musun?" Yazıyı gördüğüm gibi elimi çekmeye çalıştım. Ama Rev'in eli beni tuttu. Derken ekranda üç yarık oluştu. Yarıklardan dışarı kanlar akarken yazı değişti:

"Korkma!"

Artık Rev'in ortasında sarı göz bebekleri olan kırmızı gözleri ve ekranın yarısını kaplayan bir ağzı vardı. Bağırarak tekrarladı: "Korkma, korkma!..." diye. Ama ben korkmuştum. Elimi kurtarıp kaçmaya başladım. Ancak Rev beni takip etti. Kabloları üzerinde yürüyebiliyordu. Sonunda beni yakaladı da. Ben de elime geçirdiğim ilk şeyle makineyi parçaladım. Evden kendimi atıp sokaklarda çılgın atarak yardım istedim. Ama hiç kimse hikayeme inanmadı. Neden, biliyor musunuz? Çünkü Rev çoktan her yere sızmıştı. Hukuk, sağlık, aklınıza gelebilecek her yerde Rev vardı.

Ben de sonunda buraya kapatıldım.

Duyduğum hikayenin ağırlığı beni ezmişti. Kendimi sandalyeme yapışık hissediyordum. Kahvaltı saati gelince hastayı almak için içeri girdiler. Kelepçelerini çözüp kollarından tuttular. Hasta gitmeden bir kez daha bana döndü.

"Bizden önce ölenler şanslıydı. Bizense Rev'li bir dünya kaldı."

Bu cümleden sonra hastanın gözleri sarı göz bebeklerine sahip kırmızı bir renge büründü. Konuştuğundaysa robotik bir ses çıkardı:

"Pencerelelere dikkat et Doktor! Bazen arkaalarında en güzel kabusların olabilir."

Onlar çıkınca büyüklüğünü yeniden fark etmeye başladığım beyaz odada yalnız kaldım. Fakat kapıyı açık bırakmış olmalarına rağmen dışarıdaki hiçbir şeyi duymuyor, sadece kenetlenmiş halde kameraya bakıyordum.

Çizim: Firuze SADIK

Gözlerimi Kirlerimden Kaçırdım

Selen Ecrin DEMİR

Böylesine bir hasrete zincir takan
İlahi hüznün
Ve de bu mutlaklığa son verecek
Kararsız tek hükmüm.
Sokakları veyahut kalpleri devirecek
Zelzeleden doğma nefret;
Güç, çile,
Arzularımın çağrısız yükü
Ya da gerçekliği bunlarla
Mükâfatlandıramayacak kadar ulu olan;
Bitmek bilmez,
Edepsiz şanslar.
Hepsinde de gerçekliğe itaat var;
Benliğe öfke,
Varlığa müebbet,
Ruhlara eziyet.
Kara, sonsuz,
Ölümsüz hiçliğin deliğine ait çıkacak
Binbir yüzüm var kelepçelerde;
Kurmacayla uçalım diye,
Düşlere konalım diye,
Bir kez düşünmeden
Gerçeği de varlığı da reddederek
Verelim diye son nefesleri.
Bir kez,
Eğer ki değilse bir kez,
İlelebet verelim;
İçimizi hapse çeviren deliliği,
Yüreğimizi yasa sürükleyen kederi.

Sana Kaybettiğim Yerler

Kübra OĞLAKÇI

Seni hatırlayacak her yeri gezdim bugün
Sana ilk âşık gittiğim yere
Sana ilk defa sarıldığım
Ve ilk defa hissettiğim kalbini kalbimde

Sana ilk defa şiir okuduğum yere gittim
Ve senin hatırlamadığını söylediğin yerde seni
hatırladım
Sana ilk şiir yazdığım yere gittim,
Oradan hiç ayrılmamış gibiydim.

İlk öpüştüğümüz yere gittim.
İkimizin de hatırlamamak için unutmadığı yere
Her gece hayal ettiğim noktadan
Fotoğrafını çektim
Unutamadığım şeyi tekrar hatırladım

Sana ilk ağladığım yere gittim
Ne basitti o yaşlar ve de sen dolu
Olacaklardan habersiz aktılar
Ağladığım her şey anlamsız oldu

Anlamsızdı bu yerler aslında
Şayet gittiğim her yer hatırlar seni

Çizim: Ela YADIGARBUGÜN

YAŞAMIN LEKESİ

Hale TERZİ / 67. Dönem

Kilidin zorlanma sesi. Anahtarın yuvasını buluşu ve tamamlanış. Kapının özgürlüğüne kavuşma çığı.

Uykuya geçemeyen zihnimi iyice ayıltıyor bu birleşim. Göz kapaklarım kurumuş. Vücudumun tek bir harekete dahi tahammülü olmadığını canımı yakan bir şekilde hissedebiliyorum. Gözlerimi açmak istemiyorum ama kilit sesi iki gün geçtiğini hatırlatıyor bana.

En son ne yediğimi hatırlamıyorum. Son enerji kırımının tarihi geçmiş, geçen zamanı gözlerime batan iğnelerle ödüyorum.

Karanlığa alışma eşiği gerilerde bir yerde. En az acı çektiğim ortam, göz kapaklarımı eşelediğim yer. Ayrılıyorum. Zifiri karanlık odada açtığım gözlerim spot ışıklarının altında kalmışım gibi bana ihanet ediyor. Acı eşiğim çok düşük. Kemiklerim kırılıyor gibi hissediyorum.

Bedenimden kopmuş ruhumun hala burada olsaydı atacağı alaycı gülüş kulaklarımı tırmalıyor. Yanağımı kesim tarihi geçeli haftalar olmuş tırnağımla kaşıyorum. Gözlerimi açarken hissettiğim acı, yanağımı kanattığımda hissetmediğim acıya yukarıdan bir bakış atıyor.

Yüzyıllar önce cebinde beş kuruşla kalbi durmuş sanatçının yıllarını döktüğü, gözlerini ağrıttığı bir tabloymuş gibi izliyorum sıvası dökülmüş duvarımı. Çok geçmeden kalkıyorum. Acıya uyuyorum, hissetmiyorum. Gözlerimi açabildiysem gerisinin kolay olacağını biliyorum. Gözüm kısaca içini yetersizlik hissinden okumayacağımı bildiğim kitaplarla doldurduğum kütüphaneye değiştiriyorum. Odamın her köşesinde geçirdiğim panik atakların izleri var.

Eksiğim, insanlıktan gerideyim. Hamuruma şekil vermedim, şekilsiz bir şekilde kurudum.

Ölmeyeceğim kadar olan gelirim büyük bir kısmını, stresimi boğazımı sıkmayacak kadar gevşeten kitap alışverişime ayırıyorum. Biliyordum ki tek birini bile okumaya başladığımda sonu gelmeyen kaşıntılarla cildimi daha da mahvedecektim. Hâkim olmadığım konuları, ideolojileri, kişileri düşünmekten bir cümlede saatlerce takılı kalacaktım.

Ben okuyamıyordum. Korkmaktan ve streten hayatımı yaşayamıyordum. Kitap en küçük örnekti, yaşamın getirdiği problemlerden kaçmakla geçiriyordum zamanımı. Gelecekte korkuyordum. Yaş aldıkça daha da gömülüyordum bu odaya. Gün ışığından her gün daha çok uzaklaşıyorum. Attığım en büyük adımsa bıraktığım okulum. Tek sorumlusu da kendimi görmeye katlanabilseydim alacağım aynadaki yansımaydı.

Banyoda kaçtığım ayna ve sahibi olmadığım bedenle karşılaşmak zorundaydım. Üstümdeki atletin ve şortun saklamayı denemediği zayıflığı karşılarında hayali şekilde gülümsedim. Kendimi suyun altına attım. Soğuk su kaşıntılarıma iyi geliyor, rahatlatıyordu.

Çıktığımda bornozumla odamda kalmış bayat ekmeği kemirmeye başladım. Kalktığımdan itibaren kaç saat geçtiğini bilmiyordum. Hiçlik içinde yuvarlanmak için hiçlikten çıkmayı anlamlandıramıyordum. Kalktığımda gözlerimi yumduğumda kaçtığım gerçekliklerle yüzleşmek zorunda kalıyordum. Neden bu görünüşe, güçsüz karaktere tutsak edilmişim bilmiyordum. Kalkma isteğim uzun süre önce sönmüş mum kalıntısından ibaretti.

Bornozu yere attığımda ellerimin simsiyah olduğunu vücudumda da devam eden parmak izlerimin bana ikinci bir deri gibi bulaştığını gördüm. Suyun altında nasıl fark edemediğimi bilmiyordum. Tüm izlerin üzerinden geçmeye, silmeye, kurtulmaya çalıştım ama başaramadım.

Çizim: Hale TERZİ

Dakikalarca denemenin faydasızlığını izler koyulaştıkça anlıyordum. Nefesimi yavaş yavaş kaybediyordum. Tekrar banyoya döndüm ve suyun altına girdim. Dokundukça daha da kararan izlerimi suya bıraktığımda gördüm ki tonları açılıyordu: Kurtulabiliyordum.

Rahatladım. Nefes aldım. Uzun süre ovuşturduğum izlerin geçmesi için bekledim. Çok üşüdüğümü hissedebildiğim noktaya geldiğimde saatlerin geride kaldığını anladım. Zaman algımın çarkları paslıydı. En soğuk noktadan ılığa çevirdiğimde tüm yaralarım kavrulmaya başladı. Dişlerimi sıkabileceğim kadar sıktım, sonucunda bedenimi tekrar kaşımaya başlamıştım. Korktum. Döngüye girmiş olmaktan korktum.

Soğuk. İzlerin geçmesini bekleme. Titreme. Sıcak. Kaşındı.

Yorgunluğun kollarında esirdim. Saatler önce ayakta durabilen bedenim artık fayansın üzerinde cenindi. Sıcağa çevirmeyi bırakmıştım. Üşüyordum ama rengi açılrsa da kaybolmayan izlere tutulmuşum.

Böyle mi bitecekti? Takıntım, stresim, ilüzyonlarım ruhumu zaten kemirip kaçırmıştı. Eriyen bedenimden geriye kemiklerim kalmışken şimdi karabasanlarım beni bedenime dokunamadan, titreyerek hissizleşmeye mi mahkum etmişti? Bu kez acı halime gülümseyemedim.

Doğarken akıttığım yaşların tek bir tanesinin geri geldiğini duyumsadım. Sağ gözümde tek bir damla. Kapanan gözlerimi terk eden son bir damla ve bedenimi yıkayan tonlarca damla.

Ben, iplerini kaybettiğim hikayem. Fakat nihayetinde tertemiz bedenim.

Huzurla gözlerimi kapatmamı sağlaması gereken bu düşünce beni sarsılarak ağlamaya başlatmış bardağımı taşıran son damla olmuştu. Kendimi kabinden nasıl attığımı bilmiyordum, titreyerek odama geçip giyinmeye başladım. Korkunç bir sonun kalbime bıraktığı atışlar göğsümü zorluyordu. İçimdeki tüm suyu gözlerimden akıtıyordum. Yıllardır kendime çektirdiklerimin ağırlığını sarsılarak atabileceğim gibi ağlıyordum. Hayatta olmak bu kadar zor değildi. Olmamalıydı.

Varlığını sürdürmek en büyük güç göstergesiydi, biliyordum. Yaşamaya giden o yolda ben de sürdürebilmek istiyordum. Hemen sağlıklı bir yaşama kavuşmak zorunda değildim. Bununla yaşamayı öğrenmek istiyordum. Uzun zamandır içimde büyüyen direnci hissedebiliyordum.

Geçmeyen aksine gözüme daha da koyu gelmeye başlayan lekeler baktım. Sanki ben onları bildikçe daha da görünür olma gücü geliyordu çirkin renklerine. Büyüttüğüm irademi biliyormuş gibi bıçaklarını acımasızca bana geçiriyorlardı. Bedenim mideme sağlam bir tekme attı. Bu yenilgiye karşı son savaşı veriyordum.

Bana en azından birkaç beden büyük olan bir eşofman ve kazağı üstüme geçirdim. Görmek istemiyordum. Gücümü geri kazanana kadar bilmezden gelmek istiyordum.

Islak saçlarımı topladım. Başım ellerimin arasında yere çöktüm. Yüzüme buğulu gözlerimin arasından renk geldiğini hissettim. Kemik çirkinliğim bir an gözüme batmadı ve o an daha güzeldim. Kanımın akışını duyumsar gibi oldum ve hareket ettiğimde duyduğum acıların çıkmaz sokaklarımda kaybolduğunu gördüm. Aç hissettim. Hiç olmadığım kadar aç. Okumam, görmem, yemem, tanışmam, yaşamam gereken şeylerin çokluğuna açtım.

Yaşlarım bana ağırlık yapmadı. Kaşınmaya başlamadım. Nefesim düzensizleşmedi. Ayakta durabildim. İşte en güçlü anım. En dibi gördükten hemen sonra. En güçlü anım. İlk kez tertemiz hissettim. Bir süredir dokunmadığım paramın varlığını bilmek bana servetlerim varmış gibi hissettirdi. Kendime en güzel yemeği söyleyecektim. Yemeğimi tıka basa doldurduğum kitaplığımdan seçtiğim; okumak için can attığım kitaplarımdan biriyle yiyecektim. Ruhumu da bedenimi de doyuracaktım.

Kemiğime dayanmış etimle, büyütmediğim ruhumla burdayım. En güçsüz insan benim. Yaşayabileceğimi anlamak için yaşamak istediğimi kanıtlamak zorunda kalan kişi benim. En güçlü insan benim. Tenime can geliyor ve bunu sadece ben görebiliyorum. Gözleri en keskin kişi benim. İlk kez mutluyum. En mutlu insan benim. Yaşayabileceğim. Korkuyorum ama ilk kez korkuyu nefesimle birlikte tadıyorum. Hislerle yeniden el sıkışıyorum.

Gözlerimi yumuyorum. Gülümsüyor, ağlıyor, hissediyorum. Değersiz dünyada yaşayabildiğim için şanslıyım. Ziyafetimi çekebilmek için kalkıyorum.

“
Hiçbir zaman vücudundaki lekelerden kurtulamadı. Gücünü toplayana kadar sakladığı lekeleri benimsedi ve onlarla bütünleşti. Sadece onun göz perdesinde olan izler hayatındaki en değerli emaneti oldu. Kendi çöplüğünden çıkabilen bir psikiyatrist oldu. İzleriyle, geçmişle pişmanlığı olmayan bir tamdı. Doymayacağı açlığıyla yarımdı. Hayatı kaybederken kazandı. Yaşı önemsizdi. İsmi yoktu. Başka bir hayatta, başka bir şekilde yine kazanırdı kendini. Çünkü insandı. Yaşamını sürdürebilme gücü taşıyan şanssız şanslı insan.

Gelincik

Firuze SADIK

Birkaç sözüm var
Yaşamaya dair.
Bugünlerde sesim kısık ve korkak sevgilim
Kalemim ve ruhum bana rağmen kenetli
Bana ve tüm korkularıma rağmen...
Şakaya gelmez yaşamak değil mi?
Biliyorum büyük bir ciddiyetle yaşayacağım
bu hayatı
Ağlayacağım mesela bir gün.
Göreceğim her şeyin ardındaki yalnızlığımı.
Duracak ve işte o anda hissedeceğim neşesini
rüzgarın
Ey sevgili ruh!
Gölgelerimi ben sanarsam şayet bir gün, elimi sıkı
tut olur mu?
Bana sevmeyi hatırlat tekrar ve tekrar.
Sana öfkeli olacağım.
Kulaklarım duymayacak
Hayata kör olacağım hem de kendim zannederken
bu hayatı.
O zaman işte sadece sarıl bana. Ses etme olur mu?
Çünkü duymam seni
Sadece sarıl
Hissedersem korkarım.
Bırakma beni korkarak yürürken bu sokaklarda
Korkularıma baktığım an özgürleşeceğim
Özgür olacak!
Sevmeye bir adım daha yaklaşacak o soğuk günün
akşamında
En mutlu olduğum anların ve en acı dolu anlarım
Yaşayacak ve geçecek
Önce yaşamak gelir.
Uzun bir yol ve ışıklar...
Senin yansımalarını takip ettim buraya kadar
Nasıl mıyım şimdi?
İçimde beni kıpır kıpır eden bir neşe
Bir rüzgar gibi dolup büyüyecek

Bir duvarın tuğlasını çalmış misali bir boşluk var.
Gölgelerim,
Hani şu kendim zannettiğim gölgelerim!
Tek tek dolduruyor o boşluğu
Küskün kalmışım, güvenemiyorum artık eskisi kadar
O kış akşamları daha öfkeli, kapılar daha sert ses
çıkartır olmuş
Bağırır olmuş o neşeli rüzgarlar
Ve sevgilim bu akşam
Durdum sevgilim.
İnan bana durdum işte o öfkeli kış akşamında
Durdum ve o aradığımız gelinciği gördüm
Tüm parlaklığıyla
Sen hiç gelincik duydun mu sevgilim?
Canlıydı sanki fısıldar gibi
Her baktığımda sana bir gelincik getirmek ister gibi
bir neşe
Ve boşluğun ardını gördüğüm bir küçük an
Hatırladın mı sevgilim?
Unutmak mümkün mü?

Çizim: Ela YADİGARBUGÜN

Fanusun Ardından

Ali Ensar ÖZGEN

1

Duvarlardan yankılanan tonla uğultu
Cidden şu tablo mudur halkın huzuru?
Arena, onlarca gladyötörler ve yarışa hazırlanan ben,
Prens keyfi için mi dolduruyoruz tekrar kolezyumu?
Bana dayatılanları yapmak istemiyorum.
Bu yüzden arenanın ortasında
bacak bacağa kuruldum.
Toz duman meydanın ortasında barış timsali
Kulağında kulaklıkla bir zeytin dalıyım.
Hayallerimde memleketim b-612
Tertemiz hislerimle ayaklandım, volta atıyorum
Hayallerimde bir gül ve aslandan kaçmıyorum
Çoktan seçmeli yarışlardan çok yoruldum
Bu yere tercih ederim aslan kafesini.
Aslan kafesinde bir zeytin dalı
Ve kafasında cam fanusta bir gül.
Fanusun içine girmek aranedeki yarıştan daha güç
İhtimali yok fanusu tutup kaldırmanın
Dünya gezegeninde suyun altında bir insanım,
Hayallerimde bir gül ve fanustan nefret ediyorum.

2

Acaba gülüşüm yorgunluktan mı,
Yoksa kariyer maçımın kıvanç mı?
Yalnız ama ne maçı be.
Sanki şu an tadıyorum hayatın zevkini.
Yaşamak budur işte!
Neyse biraz gizlemeliyim mutluluğumu,
Kıyak takılmaya devam edelim biz iyisi.
Ağzımdan çıkmamalı tek bir kelime dahi,
Gelirse övgüleri kabul ederiz tabii ki
Eve hayali top sürerek gideceğim
Aynı maçı gibi kontrollü ve seri
Akşama da kahvede okey attık mı,
Al sana çalınmış bir günü feleğin
Ama ben o vefasız ile eş olmam

Boş pozisyonda bana atmadı ve kaçırdı
Neyse bu mu üzecek bugün beni?
Hepsi senin olsun okey eşim benim.
Çaylar sohbet ve oralet derken
Uykum gelince oyun da çok saçma geldi.
Gene konuşmaya başladılar gönül işini,
Arada bir işlek varsa eklerim
Yoksa gene susuyorum tabii ki.

3

Sanırım bıraktım artık kendimi harcamayı
Bugünkü eskiden matemle kutladığım bayramımı
Şimdi fark ediyorum eser kalmadığımı.
Çünkü bu şehrin kalmadı can veren kaynağı
Tekrardan buradayım hem de şehrin yılbaşında
Yürüyorum kendi yaptığım sokaklarda
Biraz kırılmış, biraz mutlu, en çok da şaşırılmış.
Devam ediyorum yürümeye sokaklarımda
Rutubetli ve yosun tutmuş duvarları
Toz dumandan tanınmayacak hâlde.
Karıncalar bitirmiş istilalarını
Bulutlu havaya bakıyor camları
Halen daha şarkı çalıyor radyoları
Sanki takip etmişler göçmen kuşları.
Gidiyorum doğru kent kalbine
Onca şeyi hatırlatacağımı bile bile
Her yolun çıktığı kentin kalbine.
Şehrin meydanı ve görkemli şato orada işte.
Kraliyete aitmiş gibi çok zarif çok özel
Ve şatonun tam ortasında bir fanus,
Fanusun içinde kırmızı bir gül,
Uzaktan görülüyor fanusu yosun tutmuş.
Artık fanusuyla yalnız bu özel günde
Ne güzeldi meydandan bakmak her saniye
Günbatımında güneşlenen fanusuyla güle,
Fanusu kaldırıp güle kavuşmanın hayaliyle.
Şimdiyse sarmışlar gökyüzünü kasvetle
İzlenemiyor artık günbatımı bu özel şehirde.
Madem sonu olacaktı böyle,
Ne gerek vardı bu kadar hayale?

4

Sırtlasam milyonları ben de şu şehir gibi.
İçimden geçse dünyanın en güzel denizi
Ve bir kişi gelip bulsa banklardan birini
Kulağında şarkılar, aklında birisi
Sözleri yüzünden kaçırsa şarkının ritmini.

Hisleri tren garında son kez vedalaşmak gibi
Ya da hayal kırıklığı gibi
Bütün heveslerinin suya düşmesi gibi
Onca emekten sonra vazgeçmek gibi
Sanki denizde şişenin yüzmesi
Sonunda hep en dibi görmek gibi
Farkında olup susmak gibi,
Sorulara cevap bulamamak gibi
Başlangıcını hatırlamadığın sonlar gibi
Dostlukları özlemek gibi.
Sahi onlar da beni unuttu gitti.
Ay tutulmasını izlediğim arkadaşım mesela,
Yazlıkta dürbünlü adamı nasıl da bulduysak
Keşke derdimiz hep gülerken nefes almak kalsa.
Klan savaşında kazanılan yıldızları
Keşke takabilsem kirli gökyüzüme .
Neyse anılara takılı kalırsan sen de kaybolursun.
Kolezyumda gladyötörler işte
Hep yarışmak zorundadır yaşam için.
Geleceğin için geçmişi unutmak gibi.

5

Rutin alarm ve aptalca bakan gözler,
Hafta sonu sarmamış ne yapsın pazartesi?
Kader defterinden yırtsak bugünü kim fark eder?
Keşke tekrar yaza ışınlanabilsek şimdi.
Nerden çıktıysa hastalıklı sonbahar,
Bu mevsimin önceden nesini severdim ki...
Aynı düzen, sadece takvim gidiyor bir ileri.
Otobüs aynı, şöför aynı, düşünceler aynı
Ve “akbiline para olan var mı?”.

Gladyötörler kapmış hemen boş yerleri
Sanırım ayakta da yarışabilirim
Ya da ayakta protesto edelim
Gençken ne de dirençliydim
Şimdiyse bildiğin yarışıyorum prens için
Ayrı amaçlarım vardı önceden
Değişirmiş zamanla her şey sahiden.
Bakınırken camdan dışarıya, etrafıma,
Var mıdır diye düzene karşı biri
Tam da o an, görünen kare farklı
Durakları yazan ekranda anılarla saklı,
Büyülü tarih her zaman aynı,
28 eylül 2026.
Ekranın altında şehrimin ilham kaynağı
Her zamanki masum bakış, yine etrafa yabancı.
Göğsüm kıpır kıpır ve yine başladı
Tekrar kurmaya şehri, sokakları tekrar işlek,
Tertemiz meydana giden en hızlı yolları
Yabancılık ve takvim tekrardan aynı
Defterin en önemli, en özel yaprağı
Geçemez hiçbir “yaşamak budur” çekirdek anısı
Hiç beklemezdim bu yorgun ve kısılı
Gözlerle sana tekrardan bakmayı.
Gözlerinin derinine dalmayı.
Tam şu an karşımda fanussuz ve gerçeksin.
İmkansız bellediğim hayallerimden ötesin.
Ama geçen yıllarımdan şunu öğrendim.
Fanus da senin kadar değerlidir
Çünkü sen en çok düşlerde güzelsin
Bütün güllerin içinde fanusunla eşsizsin
Fanusunu kaldırırsam seni nezle ederim
Oysa sen B-612’de hiç solmaz hep gülersin

Çizim: Hatice Berra ÇELİK

Sizin Göğe Bakma Durağınız?

*“İkimiz birden sevinebiliriz göğe bakalım
Şu kaçamak ışıklardan şu şeker kamışlarından
Bebe dişlerinden güneşlerden yaban otlarından
Durmadan harcadığım şu gözlerimi al kurtar
Şu aranıp duran korkak ellerimi tut
Bu evleri atla bu evleri de bunları da
Göğe bakalım”
- Turgut Uyar*

M2 Vezneciler - Haliç arası

Keman kursumdaki
sandalye

Köydeki evin balkonunda, yaz akşamının serinliğini
tenimde hissettiğim, güneşin ufukta kaybolup parlak
yıldızların ortaya çıkmaya başladığı anda çayımın etrafa
baktığım köşe

Zihin evinden hava almak için
pencereden dışarı baktığım zamanlar

Evde gecenin sakinliği ile oturup
kalem alıp telefonda çizim yaparken
düşüncelerime daldığım an

Odamın arka penceresi

Benim için bir yer ya da mekan değildir
göğe bakma durağım. Kafamın rahatladığı,
huzurla göğe bakıp sakince düşünebildiğim
zamanlardır

Gülhane Parkı. Hem oradan baktığımda
gökyüzü hem de ismi bana hep güzel
şeyler hatırlatır bana.

Benim göğe bakma durağım bir
kez bıraktığım ve dönemeyeceğim
bir yer

Dersin ortasındayız ama saat daha erken. Pencereden
bakıyorum ve eğik güneş ışınlarının minareye, kubbeye, ağaçların
ve yaprakların üstüne düştüğünü görüyorum. O an (şafağın
sökmesinden bir buçuk - iki saat sonra) güneşin vurmasını
istiyorum ama vurmuyor. Sonra hayallere dalıyorum çünkü hiçbir
zaman o kadar güzel vurmuyor

Gün batımında
Eminönü-Beşiktaş vapuru

Saat 18.30
Üsküdar sahilinde
Elimde Marmarayda okumak için aldığım
kitabım "Nietzsche - Böyle Söyledi Zerdüşt"
Dalgalar çarpıyor ritime.
Gözlerimi kapalı. Gökyüzüne bakıyorum

Sıcak bir yaz sabahı
Marmaray-Süreyya Plajı
Durağı

Ne zaman bunalsam, ağlasam kendimi tuvalette
bulurum ve göğe bakma durağım orası olur. Huzur
bulmak istediğimde evimin balkonundan yukarı
bakarım ve göğe bakma durağım hem gerçek hem de
mecazi anlamda orası olur

Üsküdar sahil
Nisan ayı
Boğaz'ı izlerken

Galata Köprüsü'nde sabah 8 okula
gitmek yerine güneşin doğuşunu
izlerken

St. Petersburg'dan Moskova'ya

Ada Baran ALAN

Kar fırtınasından etrafta sadece durak ve tren rayları görünüyordu. Dost kendini kalın montunun içine gömmüş ve yayılmış bir şekilde tahta banka oturmuştu.

Yanıdaki adam ise kambur bir oturuşu tercih etmişti. Bir süredir beraber tren bekleyen ve bazen birbirlerine kaçamak bakışlar atan bu ikiliden sessizliği bozan Dost oldu: “Adınız nedir acaba? Tren oldukça geç kaldı, belki can sıkıntımızı öldürebiliriz.”

Kambur oturan adam ağzından çıkan buharla konuştu: “Benim adım Kaan, sizinki nedir?” Dost sessizliğin bozulmasından duyduğu mutlulukla “Adım Dost!” diye yanıtladı. Tam bir konuşma başlayacaktı ki tren kar fırtınasının içinden beliriverdi. Kaan ayağa kalkıp üstünü düzeltirken Dost “Yolculuğunuz nereye?” diye sordu.

“Tabii ki Moskova'ya gidiyorum. Bu trende sadece St. Petersburg ve Moskova durakları var. Sen de Moskova'ya gitmeyecek misin?”

Dost, kollarını sağa sola sallayarak “Hayır!” dedi. “Siz binin, ben genelde yanımdaki kişi trene binince uyanırım” diye devam etti. Kaan bu sözleri duyunca şaşırıp da omuzlarını kaldırıp trene bindi. Dost, fırtınanın ortasında yalnız kalmış, etrafına baktı. Uyanacağını umarak birkaç defa gözlerini açıp kapadı ama ne fırtına geçmişti ne de tren duraktan ayrılmıştı. Başka seçeneği olmadığını anlayan Dost trene bindi ve demir kapı arkasından gök gürültüsü gibi gıcırdayarak kapandı. Kapıdan gelen sesle birlikte masanın etrafında toplanmış kart oynayan bir grup Dost'a döndü. Kaan, ufak bir gülümsemeyle “Binmişsin işte.” derken Dost, şaşkınlığını gizlemeye çalışarak: “Dışarıda uyanamayınca buraya geldim. Uyanırım ama birazdan.” dedi. Kendine bir sandalye çekip kart oynayanların arasına katıldı. Oyuna dahil olabilmek için turun bitmesini beklerken diğer oyunculardan biri “Senin son anların nasıldı?” diye sordu. Dost bu soruyu önceki sefer gibi telaşla cevapladı: “Ben buraya nasıl geldiğimi hiç hatırlamam. Sık sık tren gelene kadar istasyonda olurdum ama tren gelince

uyanıp hayatıma devam ederdim. Bu sefer bir terslik var.”

Dost'un sözü bitince soruyu soran adam anlatmaya başladı: “Ben yatakta tıfılsız boğuşuyordum. Az biraz hatırlıyor gibiyim. Sevdiğim kadın da oradaydı. Ah, Bayan Odintsova... Çok üzümüştünüz beni.”

Konuşan adamın yakınmalarından diğer oyuncular şikayetçi olmaya başlarken konuşan kişiye “Bence sona gelmişken hepimizin anlamsız hayatlarımızdan şikayet etmeye hakkı var. Eğer biz insanlar suç işlediğimizde cezalandırılıyorsak demektir ki en büyük suçumuz var olmaktır. O da bizim elimizde olmadan gerçekleştiğine göre hepimiz bu haksızlık karşısında dilediğimiz kadar söylenebiliriz.” diyerek kendini savundu. Adamın konuşması Dost'a bir yerden tanıdık gelmişti. Çekine çekine konuşan adam sordu: “Siz Rus edebiyatı karakteri olabilir misiniz? Hani kitaplardakileri kast ediyorum. Adam, Dost'a dönerek başını onaylayacak şekilde salladı. Bunun üzerine Dost diğer iki oyuncuya da bir soru sorma ihtiyacı duydu: “Hepiniz Rus edebiyatı karakteri misiniz?”

İki oyuncu da aynı şekilde başlarını salladılar. Dost, şaşkınlığıyla beraber sandalyesinde biraz geriye yaslandı, sonra elindeki kartları karıştırırken masaya bakarak konuşmaya başladı:

“Beynimin bana böyle bir oyun oynaması normal sanırım. Kim bilir dışarıda ne yapıyorum? Siz bunu bilemezsiniz ama ben sizi okuyarak büyüdüm. Eminim ki kimliğimi veren nüfus memuru izin verseydi ismim Dostoyovski olurdu. Bu, annemden bekleyebileceğim bir şey.”

Dost kartları dağıtmaya başlamışken Kaan, Dost'a annesinin Rus edebiyatını sevip sevmediğini sordu.

“Annemin kitaplığı Rus eserlerle doluydu ve bana yatmadan önce ninni söylemek yerine onları okurdu. Başka tür kitap almayı reddettiği için ben de küçük yaşta onları okumaya başladım. Annem bana sadece kitap okuma alışkanlığı kazandırdı. Onun dışında annemi sadece kendi romanını yazarken gördüm.

Yıllarını harcamasına rağmen romanı bitiremeden bunamaya başladı. Yazmaya devam edemese bile romanını hiç olmadığı kadar çok yaşıyordu. Şansına ben de ana karakter olmuştum. Her seferinde oğlu olduğumu hatırlatmaya çalışsam da bir gün benden korkmaya başladı. Doktora anlattığına göre ben kendimi köprüden atıp intihar etmişim. O yüzden beni kanlı canlı görmek ödünü koparmış. Sonunda onu huzurevine yatırttım. Romanın sonunu da bu şekilde öğrenmiş oldum. Notlar hâlâ evimde ama hiç açıp bakmadım. Niye annem için bunu yapayım ki?”

Dost sözünü bitirip kartlarını kaldırdı. Oyun Kaan'ın karşısındaki adamın attığı kartla başladı. “Okuduğumuz eserlerin bizi şekillendirdiği şüphesiz. Ben de kutsal metinleri okumaya başlamadan önce pişman olduğum şeyler yaptım. Benim merak ettiğim şey önce düşüncelerimi mi yoksa okuduklarımı mı değiştirdiğim. Belki de eş zamanlı değiştiler ama sizi temin ederim ki iyi bir hayat yaşadığımı düşünüyorum. Son anlarım da dahil buna. Eşim ve çocuklarımız yanıbaşımdaydılar. Sanırım bir de Alman şapkalı biri vardı. Şu an dönüp bakınca Tanrı'nın bana verdiği ikinci şansını açıkça görüyorum.

Bu da gitme konusundaki tereddüdümü azaltıyor.”

Adam konuşmasını tamamlayınca tren durdu ve demir kapı sakin bir melodiyle açıldı. Adam kalkıp kapıya doğru yürümeye başladı. “İnen adamın anlattığı hikayeye inanan var mı? Eğer Tanrı olsa ve bana ikinci bir şans verseydi ne yapardım biliyor musunuz? Daha az çabalarım. Belki de hiç çabalamazdım. İşin komik yanı sonum değişmezdi. Yine bu trende kart oynuyor olurdum. Eminim hayatta da daha mutlu bir insan olurdum. Bir de şu Alman şapkalı adam kim? Önceki inenler de öyle birini gördüklerinden bahsettiler. Benim de yanımdaki doktor, şapka takan bir Alman'dı.”

Dost kartlarını masaya bıraktı ve adamın sorusuna cevap verdi: “Rus edebiyatındaki on kitabın dokuzunda Alman şapkalı bir adam vardır ama hiç derinlemesine anlatılmaz.”

Hamle sırası Kaan ile Dost'un arasındaki adama gelmişti. O kendinden emin olmayan bir şekilde kartını masaya bıraktı ve kendi fikirlerini söylemeye ancak Kaan da hamlesini yapınca başlayabildi.

Çizim: Betül BURSALI

“Ben, inen beyin söylediklerine inanıyorum. En azından onun bir nebze huzura ulaştığını düşünüyorum. Benim aynı ona benzeyen bir kardeşim vardı mesela. Ailemde hakkından sevgi ve saygıyla bahsedilen tek kişi olabilir. Ancak karşımda oturan beyefendiye de katıldığım bir nokta var. Hiç kimse hayatın acılarını ecele kadar göğüslemek zorunda değil. Bu açıdan bana sorarsanız, yaşamak bir hobiye benzer. Aynı hobiler gibi yaşamak da bundan zevk alanların yapabileceği, zevk almayanlarınsa bırakmasında sakınca olmayan bir şeydir.”

Kaan kartlarını açıp turu kazandığını ilan etmişti ki tren istasyona vardı. Az önce konuşan adam müsaade isteyip kalktı. Henüz açılmamış demir kapının önüne gelince bir an duraksayıp “İnmeden bir şiir okuyabilir miyim?” diye sordu. Bu soru üzerine masadaki herkes sandalyesini kapının önüne çekip dinlemeye geçtiler. Adam boğazını temizledi: “Şiirimizin ismi ‘Soluk Beyaza’.”

Rüzgarda bir suskunluk var
Deniz ve güneşin birleştiği mezarda
Suyun üstü köpürüyor
Ve bakıyorum soluk beyaza

Kıtanın bitmesiyle demir kapı dehşet verici bir hızla açıldı. Şiiri okuyan adam arkasını dönüp emreder gibi bir sesle “Daha bitirmedim!” diye bağırdı ve kapı tekrar kapandı.

Dünya altımdan kayarken
Kuşlar selam verdi bana
Bir kar tanesi gibiyim
Düşüyorum soluk beyaza

Kapı bir kez daha aynı sesle açıldı ama adam bu sefer dönmek yerine satır aralarında takıla takıla şiire devam etti.

Suyun sesi geliyor giderek
Pişmanlığım yok, olmamalı da
Acaba yarılardım mı
Giden yolu soluk beyaza

Adam kıtayı bitirdiğinde titremeye başlamıştı. Öyle ki Kaan yanına gidip onu sakinleştirmek zorunda kaldı.

Ama olan oldu işte
Soğuk ulaştı saçlarıma
Parçalanmak canımı yakıyor
İstediğim şey bu değildi
Kavuşurken soluk beyaza

“Hayır, gitmek istemiyorum.” diye yalvarmaya başladı. Bu durum diğer karakterin de sinirlerini bozdu. O da adamı sakinleştirmek için yanına gitti. Onu omuzlarından yakalayıp “Yaşadığın hayat zor kısmıydı, şimdi kolay kısımdayız. Ait olduğun yere gitme vakti.” dedi. Şiir okuyan adam zar zor son bir nefes aldı ve son kıtayı okudu.

Çıglıklarım donarak boğuluyor
Hayır, daha fazla düşünmeliydim
Soluktan çok beyaz ya da
Beyazdan çok soluk olduğunu
Dönüşmenin soluk beyaza

Şiir bitince iki karakter de trenden atladı. Dost arkalarından koşmayı denedi ama tam o da atlayacakken kapı yüzüne kapandı. Bunu gören Kaan’dan hafif bir kıkırdama gelince bu sefer onun üstüne yürüdü.

“Bıktım artık bu trenden! Dışarıda ne yaptım da bir türlü uyanamıyorum? Ve niye burada bile edebiyat karakterleri benimle konuşup hayatlarını anlatıyorlar? Onların hayatlarını yüz defa okumuşumdur ben. Hatta başka bildiğim bir yaşam şekli yok neredeyse.

İyi ve kötüyle ilgili bildiğim her şeyi kitaplardan öğrendim. Düşüncelerim o karakterlerin etrafında şekillendi. Onların iyi olduğunu söyledikleri hayatı yaşamaya çalıştım. Yine de ne olursa olsun kendimi yaşamıma öncekinden daha sıkı sarılmışım gibi hissetmedim. Beynim bunu mu kabul etmemi istiyor? Sanki hep düşecekmişim gibi tutmak zorunda olduğum bir dalı bıraktığım için benimle eğleniyor mu? Ve senin bundaki rolün ne Kaan?”

Dost her kelimedede kafasını Kaan'a biraz daha bastırđı ve dizlerinin üzerine çöktü. Kaan da Dost'un sırtını sıvazlamak için eğildi. Dışarıdaki fırtınanın sesleri trenin içinde de duyulur olmuş ve Kaan'ın sözleriyle bir harmoni oluşturuyordu: "Beni tanımaman garip. Oysa annen benden sana yıllar boyu bahsetmiş olmalı." dedi ve kapalı durumdaki demir kapıya yöneldi. Dost da artık Kaan'ın kim olduğunu anlamıştı. Trenin duvarına yaslanarak "Sen annemin romanındaki karaktersin." dedi. Kaan elini demir kapıya koydu ve konuşmayı sürdürdü:

"Romanda karakter yaşadığı olaylar sonucu değişip gelişir. Sonda mutluluğa ulaşabilir veya yazar karaktere yaptıklarının bedelini ödetir ve hatta onu öldürebilir. Bunların hepsi de okuyucular tarafından güzel bir son olarak görülebilir. Senin içinse durum farklı. Çok büyük şeyler yaşayıp hiç değişmemen mümkün. Yaptıklarının bedelini de hayat boyu ödemeyecek olabilirsin. Tek seferlik değişimler de seni kurtarmayabilir. Takdir edersin ki hiçbir okuyucu gelişip gelişip tekrar romanın başındaki hâline dönen bir karakteri okumak istemez. Ama belki senin için daha vakit vardır. Belki bu fırtınadan çıkarsın. Yine de bazen en başa dönmen gerekebilir ve yine St. Petersburg'u terk etmek isteyebilirsin. Ne yapacağın sana kalmış."

Demir kapı bu kez Kaan için açıldı. Esen rüzgar trenin içine girip etrafı soğutuyordu. Tam Kaan dışarı adımını atacakken Dost ağlamaklı bir sesle sordu: "Eğer fırtınadan çıkamazsam Moskova'da görüşür müyüz?"

Kaan, Dost'a acıyla bakıp cevapladı:

“ —————
Ah Dost, Moskova diye bir yer
yok. Bu kadardı.
————— ”

Kaan trenden indi ve fırtınanın derinliklerinde kayboldu. Demir kapı arkasından büyük bir yavaşlıkla kapandı. Dost şimdi trende yapayalnız kapıyı izliyordu.

Kalp atışları hızlanmıştı ve trenin hareketini hiç olamadığı kadar net hissediyordu. Tren önce yavaşladı, sonra hızı tamamen bitti. Demir kapı öncekinden daha bile yavaşça, sağır edici gıcırtilarla açıldı. Dost bir süre oturduğu yerde kalakaldı ama başka çaresi olmadığına ikna olunca trenden indi. Rüzgar kuvvetliydi ve büyük kar kütlelerini bile hareket ettirebiliyordu. Bembeyaz sis görüş mesafesini tamamen yok etmişti. Dost bir süre çaresizlik içinde yürüdüktan sonra kayıp yüzünün üstüne düştü. Zemin buzluymuş ve buzun altı zar zor görülebiliyordu. Dost buza dikkatle baktı. Odaklandıkça buzun içinde bir beden olduğunu anladı. Ama bir anda rüzgarın sesi kesildi ve sadece kar üzerinde ayak sesleri duyulur oldu. Dost etrafına baktığında sisin içinden kendisine yaklaşan Alman şapkalı birini gördü. Bir buzdaki bedene bir de Alman şapkalı adama bakarken telaşla buzu dövmeye başladı. Ancak buz o kadar sertti ki birkaç vuruştan sonra parmakları kırıldı. Acı içinde bu kez dirseğiyle vurmaya başladı. Buz ufak ufak çatlıyor, Alman şapkalı adamsa giderek yaklaşıyordu. Buzu tam kıramadan Dost'un dirsekleri de pes etti. Kar da iyice buzun üstünü kapatmıştı. Dost son kez gerildi ve "Hadi!" diye bağırıp bütün gücüyle buza kafasını geçirdi. Aniden kendisini suyun içinde buldu ve etrafı kolaçan ettikten sonra batmakta olan bedene doğru yüzdü. Onu yakaladı ve karaya çıkarttı. Tam iyi olup olmadığını kontrol edecekken bedeninin artık orada olmadığını gördü. Fırtına da geçmişti, Alman şapkalı adam da artık görünürde değildi. Karanlık gecede ayın ışığı sudan nefes nefese kalan Dost'un yüzüne yansıyor. Gökyüzündeki yıldızlara şehirde görülemeyecek kadar parlıyorlardı. Dost, gecenin karanlığında bu manzarayı daha önce duymadığı bir hayranlıkla izlemeye başladı.

*Türk Şair, Öykücü, Aforist, Denemeci,
Librettist, Çevirmen, Dramaturg, Oyuncu
ve Yönetmen*

TARIK GÜNERSEL

Röportaj Ekibi

Şair, öykücü, aforist, denemeci, librettist, çevirmen, dramaturg, piyes yazarı, oyuncu ve yönetmen. İnternette sizin için birçok alan tanımlanıyor. Peki, siz kendinizi nasıl tanımlarsınız?

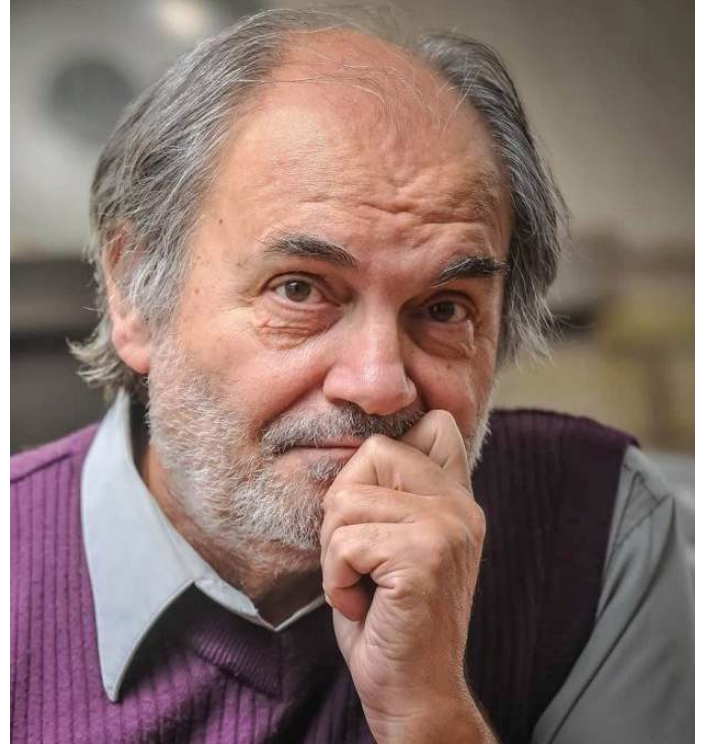
Tarik Günersel. Birçok kişi şair der, ben de itiraz edemem.

Biz de sizi şair kimliğinizle tanıdık ve şair olarak tanımaktan da çok memnunuz.

Çok teşekkür ederim. Gençler arasında böyle bir ilgi çok değerli. Dünyamızda yapılan haksızlıklara karşı bir duyarlılık gerekiyor. Edebiyatın ve özellikle şiirin kendiliğinden özel bir işlevi var. 1996'da Dünya Şiir Günü aklıma geldiğinde dünya barışı bağlamında işe yarayacağı kanısındaydım.

Dünya Şiir Günü bizim için de çok özel bir gün. 21 Mart'ta okulumuzda coşkuyla kutlanan bir gündür. O gün okul bahçemizde bir "Şiiristan" kurarız. Bahçemiz şiirlerle renkli renkli süslenir, ağaçlar şiir açar o gün. Öğrenciler hazırlanan şiir dinletisinde Türk ve Dünya edebiyatından seçtikleri şiirleri okurlar. Bu bir gelenektir Çemberlitaş'ta ve "Şiiristan" Çemberlitaş için baharı karşılama bayramıdır. Bu özel güne sizin önyak olduğunuzu öğrenince çok mutlu olduk. Bu süreç nasıl gelişti, bize anlatmak ister misiniz?

Ben 1991 yılında Türkiye'nin ilk "şiir atölyesi"ni kurdum. 1992'de, bu atölye enstitüye dönüşmeli dendi. 1995'te internet ile tanıştık. İnternet devreye girince bu enstitüyü Poem Space Lab adlı projeye dünyaya taşıdık. 22 Mart 1996'da dostlarla beraber rahmetli annemden kalan evi "Şiir Uzay Laboratuvarı" yaptık. 22 Mart olmasının sebebi ise o günün annemin doğum günü olmasıydı.

Bir gün Moda'da eşimle yürürken aklıma şiir günü geldi. Dünya Tiyatro Günü var 'neden Dünya Şiir Günü olmasın' dedim. Özellikle şiir kısa ve çok dilde şiir paylaşılabilir. Dünya Şiir Günü aslında Dünya Şiiri Günü'dür ve çok sayıda şiir okunmalıdır. Daha sonrasında New York'a telefon açıp böyle bir gün olup olmadığını sordum, çeşitli etkinliklerin olduğu ancak böyle bir günün olmadığı söylendi. Ben de yapalım o zaman, dedim. Bir belge hazırladım ve gönderdim. Varlık dergisinde yayınlandı. O yıl Fenerbahçe'de çeşitli etkinliklerle kutladık. Sonrasında PEN'e üye olduk ve bu fikrimizi PEN'e sunduk, onlar da bu fikrimizi benimsedi. Bu sırada da dünyanın 150 farklı yerine faks yolladım. Sadece iki olumlu yanıt gelmişti. Biri Avustralya'dan biri Afrika'nın ortasındandı.

Bu fikir, Uluslararası PEN kongresine alındı. Kongre'ye yaklaşık olarak 90 farklı merkez katılacaktı. Toplantı İskoçya'da olacaktı. Ben ağustosta aile bütçesinden İskoçya'ya gittim. Orada İngilizce bir sunum hazırladım ve sundum. Neden 21 Nisan, çünkü 22 Nisan Dünya Yerküre Günü'dür. Sembolik olarak dünyanın doğum günüdür. Şiir de deneyime dayalı bir şey olduğundan dünyanın son günü şiirler paylaşalım, akşam da müzikli danslı dünyamızı yeniden doğuralım dedim.

Büyük bir alkış koptu. İlk destek Macar delegeden, ilk itiraz da Yunan delegeden gelmişti. Yunan delege Dünya Şiir Günü iyi fikir ancak 1967 darbesinden dolayı 21 Nisan olmasın, dedi. Kongre başkanı, şiir günü olsun ancak günü bir sonraki Helsinki toplantısında kararlaştıralım, dedi. Ben oraya aile bütçesiyle geldiğimden bir daha oraya gelmem çok zor dedim. Ertesi gün bir boşluk vardı ve ben bir dilekçe yazdım. İnsanlık tarihinde masum bir gün var mıdır dedim, uluslararası genel sekretere. O da beni haklı buldu ve ben söyledim dedi. Sonra kongrenin kapanışında kabul edildi ve UNESCO'ya sunmaya karar verildi. Aradan bir süre geçti ve UNESCO'dan bir ses çıkmadı. Ben uluslararası genel sekreterine sordum. UNESCO'nun bazı yazar örgütlerine gün için danıştığı bilgisini aldım. O sırada içimden bir ses 21 Mart diye bir şey çıkacak dedi. Bir buçuk yıl sonra 21 Mart olarak UNESCO'dan karar çıktı.

Sonuç olarak bugün UNESCO takviminde Dünya Şiir Günü varsa bu Moda'da gezen Tarık Günersel'in adımlarıyla başlıyor ve Dünya Şiir Günü var oluyor.

Roman, tiyatro gibi edebiyat alanlarında çeviriler yoluyla dünya edebiyatını takip etmek daha kolay. Peki şiirde dünya edebiyatını nasıl takip edebiliriz?

Bunu her şiirsever kendisine sormalıdır. Bence bunun için her şeyden önce İngilizce önemlidir. Oklahoma Üniversitesi'nin elli yıldır çıkarmakta olduğu "World Literature Today" adlı dergiye çevrimiçi olarak abone olabilirsiniz. İnternette başka dergiler de bulabilirsiniz.

Türkiye'deki dergicilik hakkında ne düşünüyorsunuz?

Çok zor şartlarda yığıtçe çaba gösteriyorlar. Dergicilikle uğraşanların bu yönünü takdir ediyorum.

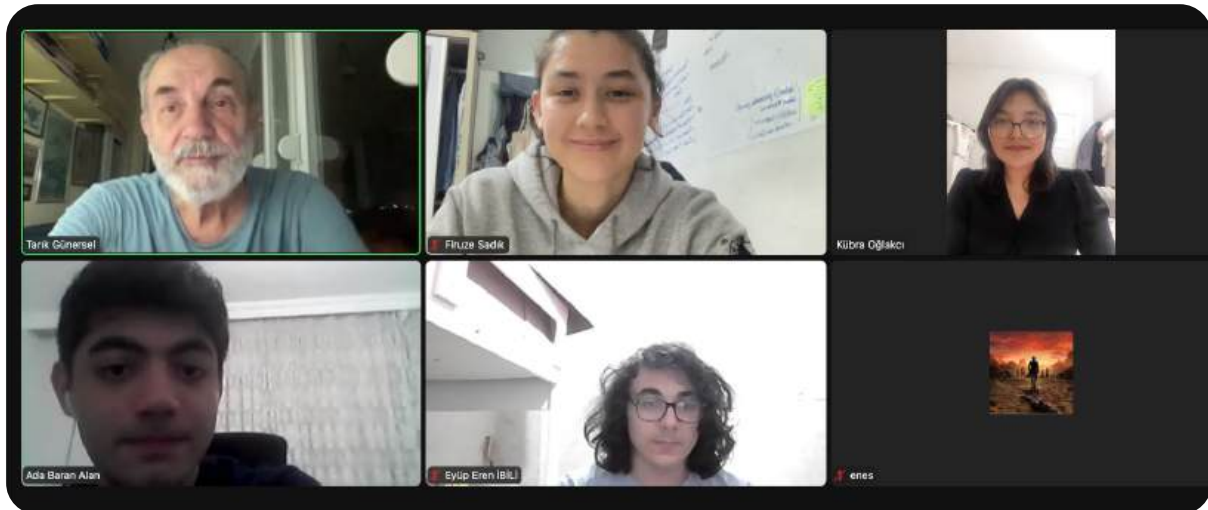
Peki, tekrar dünyaya dönelim. Sizce Türk edebiyatının dünyada nasıl bir yeri var ve bu yeri genişletmek için biz gençler ne yapabiliriz?

Her şeyden önce sorulması gereken soru "Biz kendi edebiyatımızı ne kadar tanıyoruz?" olmalıdır. Mesela Rumen Profesör Niculina Oprea bir Türk Şiiri Antolojisi hazırladı. Biz peki hiç Türkiye'de Rumen şiiri antolojisi yayınladık mı? Eğer kendi edebiyatımızı dünyaya tanıtmak istiyorsak önce dünya edebiyatıyla tanışmanın yolunu düşünmeliyiz. Benim düzenlediğim imecelerden biri de "Yerküre Türkoloji İmecesidir". Yerküre dememin sebebi de her şeyi bir yerküre uygarlığı çerçevesinde görmemiz gerektiğini düşünmemdir.

Siz gençler de belki bunun için yurtdışındaki liselerle, mesela Balkan ülkeleriyle, bir şiir platformu oluşturabilirsiniz. Belki Balkanlardan başlar, bütün dünyaya yayılır.

Bizi en çok etkileyen şiirlerinizden biri de "Yangın" şiiriniz olmuştu. Bize biraz şiirlerinizi yazma sürecinizden bahsedebilir misiniz?

Yazmak genellikle emek ister. Tek seferde iyi bir şey yazmaya çalışmaya gerek yok. Emek vermek ve emek verirken keyif almak önemli. Sıklıkla tekrarlanan engelleyici bir öneri vardır: "Önce çok oku ki yazabilesin".

Ben buna karşıyım. Çünkü insan en iyileri okur ama en iyiler gibi yazmak çok zor olduğu için okuyucu yazmak istemez. Benim de önerim şu: “Yaz ki daha iyi bir okur olabilesin.” Ayrıca başka eserlerden etkilenmekten, onları taklit etmekten ve kötü yazmaktan korkmayın. Kalıpları bilin, kullanın, sığmayın, taşın.

Disiplinli ve günü gününe yazmak hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bana göre disiplinli yazmak diye bir kalıp yoktur. Disiplin, kendi tabirimle istenen bir alanda en iyi verim için yaşama tarzıdır. Herkes kendine uygun disiplin geliştirmelidir. Bu yüzden de kendinizi merkeze alın, kendi istediklerinizi ön planda tutun ve kendi gündeminizi oluşturun. Herkes yazar olabilir, yazar olmak için gereken tek şey yazmaktır. Yazar bana göre yanlış bir sözdür. “Sözer” demek gerekir ancak yazmak masa başına oturup bugün şiir yazayım veya hikaye yazayım demekle olmaz. Yazmanın büyük bir kısmı günlük hayatta olur, yazıyla hayatın arasında bir kapı açmaktır yazmak. Günlük hayatta yaşadıklarımız, ifade edilmeyi bekleyen birikimlerimizi oluşturur, sonrasında “Bir yazmam geldi” diyerek yazmaya başlarız ancak gündemimizi yeterince belirlemediğimiz için bu birikimleri bastırıyoruz. Başka insanların sizin bedeninizde yaşamasına izin vermeyin. Başka insanlarla gündemdeş olabiliriz ancak başkalarının gündemine de müdahale etmemeliyiz, sorulursa görüş belirtmeliyiz. Daima “ben” demeyi bilmemiz lazım. Hiçbir zaman kesin konuşmamalı, şu sanıdayım veya şu kanıdayım demeliyiz.

Zaman konusunda tutumluluğun ötesinde cimrilik öneriyorum. Zamanınızı gündeminize göre belirleyin. Reddedin, kabul etmeyin. Seçin. Seçici olun. Dünyada sekiz milyar insan var, herkese zaman ayıramazsınız. Başladığınız kitabı bitirmeyin, kitabın kölesi olmayın. Ustaca yazılmamış her kitap çöple doludur, çöpün hepsini almayın ayıklayın, çöpsüz eser şaheserdir. Bu yüzden birçok ünlü kitabı okuyamıyorum çünkü budanmamışlardır. Şiir disiplini bu yüzden önemlidir, yoğun ve öz anlatı vardır. Az ve öz anlatı günlük konuşmada da önemlidir. Şiirde tek bir dize vardır, ağızdan ağıza yayılarak büyük bir güç olur ve bu güç değişime öncü olur. Şairler gelişmek istemeyenler için bu yüzden korkunçtur, canavardır.

Seçin, değişin, değiştirin ve başka açılardan bakın. İnsanların çoğu kesin, kolay ve net bilgi istiyor. Belirsizliğe tahammülleri yok. Bu kesin ve kolay bilgiler, insanı kul köle eder. Bilgileri süzüp alın.

Gelecekte daha kısa yazabilen kazanır. Bir gün gelecek Türk Edebiyatında yelpazenin bir ucunda Yaşar Kemal olacak, öbür ucunda ben olacağım, en kısa yazan.

İzlememizi önerebileceğiniz tiyatrolar, beğendiğiniz oyunlar var mıdır?

Modern klasikleri önerebilirim. Türkçede 10. çeviri olan Hamlet çevirimi önerebilirim. Keyifle okunabilir. Shakespeare bugün Türkçe yazsaydı nasıl yazardı sorusuna cevap olarak yazdım. Çeviri türünü *yankıladım*. Çeviri yerine yankıladım demeyi yeğliyorum. Türkçe yazılmış eserlerin çoğunu zihnimde düzenlediğim için Türkçe okurken genelde mutlu olamıyorum. İngilizce, şu veya bu dilden bir klasik okuyacaksam onun İngilizce çevirisini yayımlıyorum. Bedava bir kitap kaynağı var: singlelogin.re. Burada 20 milyon kadar kitap var. Çeşitli dillerde, çeşitli alanlarda, bilimde, edebiyatta birçok eser bulabilirsiniz. Günde 10 tane eser bilgisayarınıza indirebilirsiniz. Birkaç yıl önce birkaç ayda 80 bin kitabı tarayıp 200 kitaplık bir liste hazırlamıştım. Böyle çılgınca şeyler de yapmadım değil. Şimdi ise kendi eserlerime yoğunlaşmak istiyorum. Kendimi katkıcı bir öğrenci sayıyorum. Shakespeare iyi bir dosttu benim için, onsuz kendimi çok yalnız hissedirdim kesinlikle. Homeros ile Herodot’un şansını da birleştirmek istiyorum. Hem Homeros gibi bir destancı hem de Herodot gibi bir tarihçi.

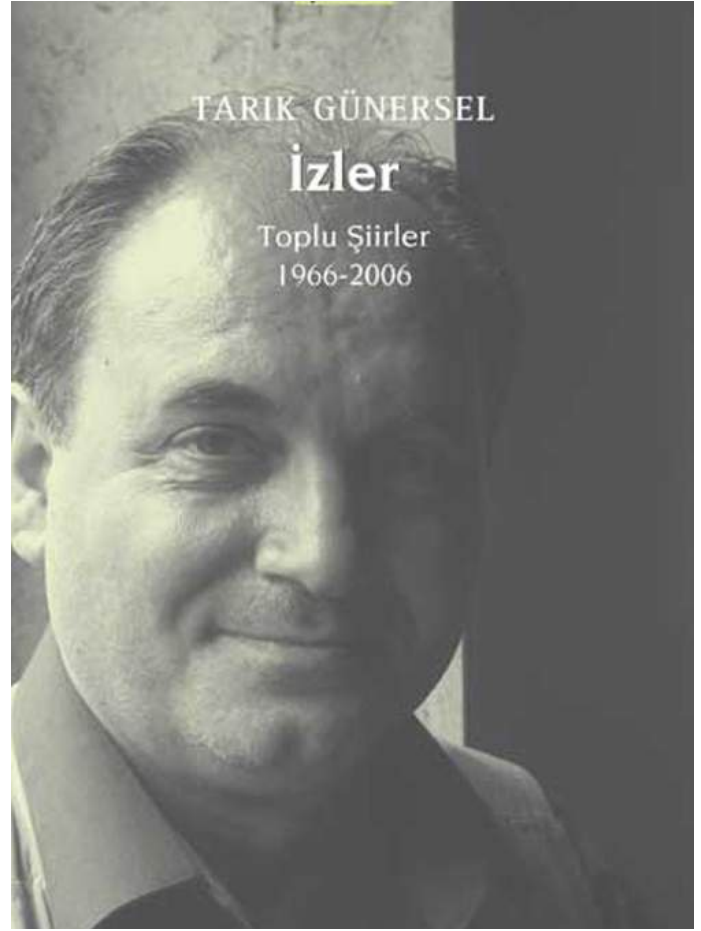
Kadıköy'de Eylül sahnesinde, yönetmenliğini yaptığım "Aşk ve Siyaset" adlı piyesimi önerebilirim. Aynı zamanda Zafer Metin'in, çok kahraman bir tiyatrocudur, "Zenci ile İtlerin Dalışı" adlı piyesi var. Zor ve aykırı bir oyun. Fransız sömürgeciliğini eleştiren, Afrika'daki bir Fransız yazarın Fransız emperyalizmine karşı yazdığı bir piyes. Bu ciddi emek ürünü ve size hararetle öneririm.

Klasik tiyatro eserlerinin günümüzde sahnelenmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?, Bu tür eserler nasıl uyarlanmalı, orijinallerine sadık kalınmalı mı yoksa günümüze uygun şekilde mi uyarlanmalı?

Shakespeare günümüz kıyafetleriyle oynanıyor. Sanatta bir tabu yok. Olur ya da olamamalı. Benim hoşuma gitmeyebilir fakat öyle bir otorite yok sanatta. Ben Shakespeare oyunlarının hiçbir dönem kostümleriyle olmaması gerektiği kanısındayım. Gördüğüm en iyi Shakespeare kostümü Bangladeş'te Dakka Üniversitesi öğrencilerinindi. Niye Shakespeare döneminin kostümlerine yanlış diyorum? Çünkü Shakespeare şiir yazmış, insanlar şiir konuşmaz. Mademki Shakespeare'in yazdığı gündelik konuşma değil, o zaman kostüm niye gündelik kostüm olsun. Şu ya da bu dönem fark etmez. O dönemi stilize şekilde çağrıştırmak tabii ki. Sahne uyarlaması dediğimiz bir şey var. Bu şekilde yazılmış 7-8 tane uyarlamam var, Aşk-ı Memnu, Asmalı Konak gibi. Bunun için genellikle bir romanı sahneye taşımak denir ve bu yanlış olur. Yani roman sahneye taşınmaz, taşınmaz, amaç yanlıştır. Romanı sahneye taşımaya kalkarsak hantal bir şey olur. Sahnede çok sıkıcı bir şey olur. Çünkü roman anlatır, tiyatro gösterir. Şimdi benim yaptığım şey romanı sahnede yaratmaktır. Romandan hareketle piyes yazmak daha doğru olur.

Liselerden bahsettiniz. Şüphesiz ki lise insanın hayatında etkili bir dönem. Siz lisedeki Tarık Günersel'e bir tavsiye verecek olsaydınız ona ne derdiniz?

Ben daha ilkokuldayken şair, yazar, tiyatrocuya olacağımı biliyordum. Adımlarımı da hep bu yönde attım. Hatta ileride önemli bir yazar olacağıma öyle emindim ki ileride biri benim hayatımı araştırırsa ona kolaylık olsun diye on bir yaşında dosya tutmaya başlamıştım.

İlk tiyatro projemi on bir yaşından on sekiz yaşına kadar planladım. Mark Twain'in "Yıldönümü" hikayesini okumuştum ve hoşuma gitmişti. Annem de bana Kadıköy Maarif Okulunu kazanırsam İngilizce öğrenebileceğimi söyleyince bu yönde çalışmaya başladım. Mark Twain'in "Yıldönümü" hikayesini oyunlaştırıp, yönetip oynadım. Liseli Tarık'a edebiyat hakkında ne öneririm bilmemekle birlikte ona "İçindeki yaşama sevincine kulak ver." derdim.

Bu keyifli sohbet için, bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.

Benim bu sohbette size sözler ötesi bir enerji sunabildiğim umudundayım. Yani beni düşündüğünüz zaman gülümsememiz... Beni düşündüğünüz zaman size iyi bir yaşam sevinci ulaşması. Yaşama sevinci, bir adım atma...bu her türlü sözün ötesinde.

Büyülü Gerçekçilik: “Yüzyıllık Yalnızlık” İncelemesi ve Türk Edebiyatındaki Yeri

Rümeysa ARSLAN

“
Cervantes’in Don
Kişot’undan sonra İspanyol
dilindeki en büyük keşif”

-Pablo Neruda, Nobel Ödüllü Edebiyatçı

“Yüzyıllık Yalnızlık”, bir büyü işi ve bu sadece içinde büyü barındırdığından dolayı değil. Gabriel García Márquez’in romanı “soylu” Buendía ailesi tarafından kurulan kurgusal Kolombiya kasabası Macondo’da geçiyor. Macondo, baştan itibaren hep dış dünyadan kopuk ve oradan geçen çingenelerin, “icatlar” diye gösterdiği; teleskoplar, takma dişler, uçan halılar ve buz (evet buz) bütün köy için birer büyü bozması. Roman, kasabanın kurucuları çift José Arcadio Buendía ve Úrsula Iguarán’ın ve onların soyundan gelen altı kuşağın tarihini anlatıyor. Buendía’ların sivil ayaklanmalara ve iç savaflara katlanırkenki hayatlarını ve aşklarını anlatıyor; karıncaların ve Kuzey Amerikalıların istilaları, grevler, katliamlar ve salgın hastalıklar ve- belki de en yıkıcı olanı- kendi trajik nostaljileri.

“Yüzyıllık Yalnızlık”, aynı isimleri tekrar tekrar kullanan kitaplardan biri, okuyucular için ara sıra gerçekten kafa karıştırıcı olabilir ancak isimlerin karakterlere dayattığı tiplerin örüntüleri anlaşıldığında, kitabın bir yanını daha öğrenmiş oluyorsunuz. Aureliano’lar “içine kapanık ama berrak zihinlere sahip” olma eğilimindeyken, José Arcadio’lar “dürtüsel ve girişimci” olma eğiliminde. İsimlerin ve özelliklerin bu şekilde tekrarlanması, kitapta bireysel kimliğin sınırlarının belirsiz olabileceği önemli bir fikre değiniyor. Mesela bu karakterler atalarının hatalarını defalarca tekrarlıyor, bu da insan doğasının zamanla pek değişmeyebileceğini gösteriyor. Yüzyıllık Yalnızlık aynı zamanda deneysel kurgunun bir başyapıtıdır çünkü yazılı tarihte sıklıkla eksik olan hayalî ve büyülu bakış açılarını günümüz perspektifleriyle harmanlamaktadır.

Gabriel Garcia Marquez, geleneksel olarak güzel sanatlarla ilişkilendirilmeyen sesleri ve hikâye anlatma geleneklerinin düz yazıda, romanda çok iyi olabileceğini gösteriyor bize kitabında. “Büyülü gerçekçilik” olarak geçen bu anlatım tekniğini örnekle anlatmak için kitabın

ilk bölümünün ilk cümlesini kullanacağım:

“Albay Aureliano Buendia, yıllar sonra idam mangasının karşısına dikildiğinde, babasının onu buzu keşfetmeye götürdüğü o çok uzaklarda kalmış ikinci vaktini anımsayacaktı.”

Bu cümlede pek çok zaman var, gelecekteki hatırlama eylemi aslında çoktan gerçekleşmiş. Tıpkı bir haritacının farklı alanları tek bir projeksiyon tekniği ile çizmesi gibi Gabriel García Márquez de okuyucusuna geçmiş, bugünü ve geleceği aynı anda gösteriyor. Bu kitabın başından sonuna hep görülen bir yapı. Hatta skor tutmak gerekirse, kitabın İngilizce çevirisinde “Çok yıllar sonra” ibaresi 9 kez geçiyor. “Yıllar sonra” şeklindeki kısaltılmış versiyonu 11 kez geçiyor. 14 kez “Aylar sonra”, “haftalar sonra” 5, “günler sonra” 13, “saatler sonra” 2; “dakikalar sonra” 1 ve “daha sonra” (tek başına), 83 kez. García Márquez de bu “sonrakiler”in her birini, anlatıcının geçmiş zamanı kullanarak anlattığı bir sahneyle takip ediyor. Ve bu anlatımdaki seçim, sadece geçmiş, şimdi ve gelecek arasındaki bağlantıyı vurgulamıyor; doğrusal zamanlı anlatıların anlamlı olan tek anlatı tekniği olduğu fikrini baltalıyor. Bu ilk cümle aynı zamanda romanın gidişatı hakkında önden de çok fazla bilgi veriyor. İlk cümle aynı zamanda romanın bir başka büyük temasını da ortaya çıkarıyor: bireysel bakış açılarının “tarih”, “geçmiş algısı” fikrini nasıl etkilediği.

“Keşfetmek” burada biraz komik bir kelime, keşfetmek, farkına varmak anlamına da gelebilir ancak bu kelimeyi genelde “ilk bulan ve gözlemleyenin siz olması” gibi bir anlamda kullanıyoruz. Kolomb’un Amerika’yı “keşfetmesi” gibi albay da buzu “keşfetmedi” aslında. Hem kıta olarak Amerika hem de buz; onlardan önce de buradaydı. Amerika’da, Kolomb’tan önce insanlar vardı, buz da öncesinde zaten kullanılıyordu. Bu bize gösteriyor ki tarih, isim verme ayrıcalığına sahip olanlar tarafından inşa edilir, ki bunu yazarın kendisi de sonraki pasajlarda açıkça ortaya koyuyor, Albayın babası buzun “zamanımızın en büyük icadı” olduğunu söylese de az önce bahsettiğim gibi, öyle olmadığını biliyoruz. Geçmiş, onu kaydedenlerin anılarıyla renklendiğinden çoğu zaman fanteziyle iç içe girebilme riskiyle karşı karşıyadır.

Yüzyıllık Yalnızlık'ta Gabriel García Márquez, doğaüstü varlıklar, yerler ve eylemlerle ilgili fantastik hikayeler içeren olayları, gerçek dünyadaki insanların sıradan tanımlarıyla bir araya getiriyor.

Kitabı daha genel çerçevede inceleyecek olursak, Márquez'in anlatısı, zaman ve kültürler arasında yankı uyandıran tematik keşiflerin bir dokusudur. Aşk, güç, yalnızlık ve zamanın amansız geçişi romanın dokusuna karmaşık bir şekilde dokunmuştur. "Yalnızlık" kelimesinin çeşitli bağlamlarda tekrar tekrar kullanılmasıyla ifade edilen yalnızlık motifi, insanlık durumunun bir sembolü haline gelir. Márquez, Buendía ailesinin deneyimleri aracılığıyla insani bağlantı ve izolasyon paradoksunu derinlemesine inceleyerek okuyucuları kendi yaşamları ve evrensel anlam arayışı üzerine düşünmeye davet ediyor.

Kitap, zamanı kendisine en büyük destek gibi, bir alet gibi kullanıyor. Márquez'in zamana döngüsel yaklaşımı, insan varoluşunun döngüsel doğasını yansıtıyor. Olaylar nesiller boyunca tekrarlanırken roman, tarihin tekerrür etmeye mahkûm olduğu fikri üzerine derin bir meditasyon sunuyor. Zamanın doğrusal değil dairesel olarak tasvir edilmesi, romanın kader ve alın yazısı temalarını vurgulayarak okuyucuları kronolojik zamanın sınırlarını aşan büyüleyici bir dansın içine çekiyor.

Márquez'in düzyazısı, sayfalar boyunca dans eden lirik güzelliğin bir senfonisidir. Onun gür ve şiirsel dili, romanı duyuşsal bir deneyim alanına yükseltiyor.

Márquez, canlı açıklamalar ve çağrıştırmacı metaforlar aracılığıyla hem canlı hem de rüya gibi sahneler çiziyor, bu akıcı bir okuma tecrübesi yaratıyor. Yazıları, okuyucuları kendi hayal güçlerini benimsemeye çağırıyor ve onları yarattığı büyüleyici anlatı dünyasına teslim olmaya davet ediyor.

Büyülü gerçekçilikle yazılmış romanlar genellikle yazıldıkları topluma ayna tutarlar. "Yüzyıllık Yalnızlık"ın anlatı katmanlarında Latin Amerika tarihinin ve kimliğinin bir yansıması yer alır. Márquez, bölgenin çalkantılı geçmişinden yararlanıyor, tarihi olayları kurguyla harmanlayarak bölgenin mücadelelerini ve zaferlerini yansıtan karmaşık bir doku yaratıyor. Romanın sömürgeleştirmeyi, siyasi çalkantıları ve kültürlerin çatışmasını keşfetmesi, Latin Amerika tarihinin daha geniş temalarına değiniyor ve okuyucuların kıtanın geçmişinin karmaşıklıkları ile etkileşime geçebilecekleri bir ayna haline getiriyor.

Yüzyıllık Yalnızlık kendinden sonra gelen edebiyatçıları da etkilemiştir, Türk edebiyatındaki yansıması Latife Tekin'in "Sevgili Arsız Ölüm"üdür. Roman türünden beklenilen aksine her iki romanda da mekanlar, olay örgüleri, zaman kavramı gibi yapı unsurlarında bir kırılma yaşanmış, büyüülü gerçekçiliğin etkisi ile bu unsurlarda masalsilik öne çıkmıştır.

Macondo ve Alacüvek mekanları, dış dünyaya kapalı, kendi yasalarını benimsemiş ve geleneklerini koruyan yerlerdir. Bu izolasyon, bu mekanların masalsi atmosferini vurgulayarak dış etkilerden uzak bir ortam oluşturmayı amaçlar. Bu iki mekan, kendi içinde bir mikro kozmos sunar, medeniyetten ve kurallardan uzak bir büyüülü gerçeklik dünyasıdır.

Latife Tekin, yazdığı eserde ailesinin yaşadığı köyde konuşulan Türkçenin etkisi altında kalmıştır; benzer şekilde, Marquez de büyük annesinden duyduğu masallardan esinlenmiştir. Bu durum, her iki eserde de otobiyografik unsurların izlerini bulmamıza neden olur.

Büyülü gerçekçi metinler, toplumsal sorunları çözüm önerisi sunma amacı gütmeksizin ironi ve yazarsal ketumlukla ele alır. Yazarlar, gözlemledikleri aksaklıkları ironik bir tavırla aktararak okura sunar. Bu yazarsal ketumluk, okurlarda başlangıçta şaşkınlık yaratsa da zamanla bu absürt dünyaya alışmamıza olanak tanır. İroni, bu süreçte önemli bir rol oynar ve her iki eserde de mizahi bir unsur olarak karşımıza çıkar.

İki romanda da zaman, doğrusal olmaktan ziyade döngüseldir, bu da eserleri geleneksel anlatı geleneğinin bir devamı olarak değerlendirmemize olanak tanır. Kahramanlar genellikle ölür ve tekrar dirilir (Melquiades), ölümle yüzleşenler Azrail ile pazarlık yaparak kurtulur (Atiye), erkek karakterler genellikle yenilgilerinden ders çıkarmaz (Huvat, Halit, Seyit, Arcadio, Aureliano vb.). Bu iki büyüülü gerçekçilik etkisi altındaki romanda zaman ve mekân kavramları iç içe geçmiştir. Olay örgüsünün nerede başladığı veya bittiği net değildir ve nedensellik bağının zayıf olması dikkat çeker. Geleneksel anlatı türlerinde gözlenen nedenselliğin zayıflığı prensibi, bu romanlarda mantığın geri planda tutulmasına neden olmuştur. Büyülü gerçekçilik, kahramanların başına gelen olayların okur tarafından mantık süzgecinden geçirilmesine olanak tanımayan bir tezahür olarak öne çıkar. Bu yüzden Remedios'un çamaşırları asarken göğe yükselmesine, Jose Arcadio'nun vurulmasıyla kanının sokakları aşır annesinin evine ulaşmasına (Yüzyıllık Yalnızlık); Dirmit'in tulumbayla, parktaki bir ota konuşmasına, Atiye'nin ölen babasının ahiretteki sorgusundan haberdar olmasına (Sevgili Arsız Ölüm) şaşırmayız.

Kaynakça

<https://mahaledebiyat.com/buyulu-gerceklik-ekseninde-yuzyillik-yalnizlik-ve-sevgili-arsiz-olum-romanlarina-bir-bakis/>

Görseller: Selin Çınar

BALKON

Rümeysa ARSLAN

ilk güneş doğdu balkona dört yaşında
babası
ilk bisikletini verdi yedi yaşında
hatırladığı
ilk bayram kahvaltısını yaptı sekiz yaşında
hep güneşi izledi

ilk zambağını suladı on iki yaşında
annesiyile balkonun duvarlarını boyadı on dört yaşında
evlat edindi sabahın soğuk güneşinin ısıttığı
sandalyeleri onbeş yaşında

tek başına oturdu balkonda on yedi yaşında
sınava çalıştı on sekiz yaşında
gitti evden
balkona geri döndü beş sene sonra
balkonu salona katmışlardı oysa

Dünyanın Gözünden Kaçan Güzellik

Elif Su BAYRI

Gökyüzü şu üzerinde bulunduğumuz dünyanın en etkileyici şeylerinden birisi değil midir, insan bir baktı mı, kafasını şu dünyanın işlerinden kaldırıp bir anlığına göz göze geldi mi o sonsuzluğun güzelliğiyle bir daha kaçırabilir mi gözlerini? Hele ki bazı anlar vardır hani; o renklerin geçişleri arasında kaybedersiniz kendinizi, gözlerinizi gezdirdikçe daha da gömülürsünüz içine, kırmızının tonlarının canlılığına, sarıların parlaklığına turuncuların o neşesine. Küçükken pamuk şeker gibi tatlarına baktığınızı hayal ettiğiniz bulutların yavaş yavaş akışını izlerken hayret edersiniz muazzamlığına gökyüzünün. İşte ben gökyüzüyle göz göze gelip bir anlığına düşüncelerimle baş başa kaldığımda sorarım kendime, mümkün müdür dünyada bunun kadar güzel bir şey, bir yer bulmak? Var mıydı böyle bir şey, bana gökyüzünün varlığını unutturacak, gökyüzünden çok uzakta olsam bile oraya bakma pencerem olabilecek bir yer? Ben farkında olmadan büyük bir süratle akan saatlerde kafamdaki gerekli gereksiz onca şey arasında kısa bir süre de olsa çenemden tutup yüzümü göğe çevirebilecek, bir tebessüm yerleştirebilecek inanılmaz bir yer, bir göğe bakma durağı?

Hayır, yoktu. İnsan o kadar dalıyor ki farklı şeylere, işlerine, güçlerine; göremiyor güzellikleri. Belki de bundan da farklıdır durum; biz göremediğimizden değil de, bu kötülükler yüzünden çoktan yok olmuştur o yer. Zira insan nasıl görsün ki, o düşünceler bir perde gibi inmemiş midir çoktan gözlerine?

Sonra tekrar düşündüm ve anladım.

Olay da buydu işte, bir insanın göğe bakma durağı her yer olabilirdi; insanı etkileyen güzelliği değildi gökyüzünün o renklerin ona çağrıştırdığıydı, kubbesinin altında yaşadığı her saniyenin bir yerlerine gömülmüş olması, gözlerinin önündeki o perdeyi aralayıp her şeyi katbekat daha hoş görmesini sağlamasıydı, bunlardı bu kadar kendine çeken bizi. İlla muazzam bir güzelliğe ihtiyacı yoktu bir yerin

göge açılması için, insanın içinden bir yerlerine dokunması yetiyordu göge bakmasını sağlamaya. İşte, benim göge bakma durağım da yanından geçenele oldukça mütevazı gözüken, hatta belki de oturmaya bile çekindikleri, evimden çok uzakta olmayan bir arsada ağaçların arasında bulunan eski bir bank. Orası öyle bir yer ki, neden orayı seçtiğimi ancak gidip görürseniz anlayabilirsiniz, hatta gidip görmeniz bile yetmez; biraz orada oturmanız, otururken düşünmeniz, ağaçların yapraklarını izlemeniz gerekir. Öyle bir yeri nasıl olur da gökyüzüyle bağdaştırabilir bir insan? Diye düşünenler bir kere aldı mı o tadı tiryakisi olur tiryakisi...

İlkbahar aylarında, sıkı yapraklı ağaçların arasına serpilmiş bir kaç ince dallı çiçekli ağaçlardan gelen o güzel koku var ya, insanı resmen çekiyor kendine. Ben o pembe çiçekleri ilk gördüğümde on yaşımıdaydım. Ufak bir dal koparıp yaprakların arasından geçtim ve karşıma çıkan banka oturdum. Ve bir süre kalkamadım. Ağaçlar etrafınızı sarmıştı ama bu size saldırmayı planlar gibi değil de, sizi dışarıdan korumaya çalışıyorlarmış gibi bir hissiyat veriyordu. Orada oturduğumda tek görebildiğim şey ağaçların kalın gövdeleri, yeşilin onlarca tonundan yapraklar, pembe çiçekler ve yukarı doğru tırmanan karıncalardı. Güneş doğrudan üzerinize vurduğunuzda tekrardan şaşıyordunuz renklerin canlılığına. Orada gökyüzünün tonlarını buluyordum. Bulutların yumuşaklığını yaprakların hafif hafif sallanışında, güneşin parıltısını çiçeklerin güzelliğinde, uçuşan kuşların canlılığını kıpır kıpır yürüyen karıncalarda görüyordum; gökyüzünün huzuru ağaçların arasındaki o banka sinmişti. Bazen de hayvanlarla bağdaştırırdım renkleri, her türlü minik canın ortak buluşma noktası olan o bankta tek başıma oturduğum zamanlarda birçok ziyaretçim olurdu. Oraya gelen bir canlının size zarar verme ihtimali yoktu, sanki etrafınızı kapatan ağaçlar bir kalkandı. Sadece buranın o hoş sızısını hissedebilecekleri alıyorlardı içeriye. Sadece temiz, duru havanın geçmesine izin veriyorlardı; bize zarar veren, üzen, kara kara düşündüren ne varsa hepsi dışarıda, ağaçların gövdelerinin diplerine çöküp kalıyordu. İşte olayı da buydu, oranın havasını içine çeken gömülüp kalıyordu. Arsadan yürüyüp giden insanlar o tarafa doğru başlarını çevirip bakmıyorlardı bile. Zira insan nasıl görsün ki, gözlerine inen o düşüncelerden perdeyi araladıktan sonra bir de oranın inceden esen olağandışı rüzgarını mı hissedecekti?

Kimse hissetmedi. Kimse fark etmedi. Kimse o bankta beş dakika oturup etrafındakileri fark etmeyi akıl edemedi.

Ve bir gün tekrar gelip artık ne ağaçların, ne de bankın yerinde olmadığını fark ettiğimde on dört yaşımıdaydım.

İnsanların güzel olan her şeyi mahvetmeye meyilli olduğunu, artık bizi koruyacak ağaçların da olmadığı o kötü havada kalan insanların güzellikleri fark edemediğini, insanların göge bakma duraklarının teker teker yıkıldığını ve gökyüzünün önüne bir sis perdesi çekilmeye başladığını fark ettiğimde ise şimdiki yaşımda.

NE OLA BU MERET?

Doğukan KALUK / 66. Dönem

Platonik Aşk. Belki de insanın hayatında deneyimleyebileceği en garip hallerden birisi. Yanına giremediğiniz, duygularının içine sokulamadığınız bir kimseyi uzaktan seyrederek görebildiğiniz kadarıyla tanımaya çalışmak. Öyle bir iştir ki bu; insanı içeriden yakar, bütün duygularını koca bir kazanın içine atar, sonra alevlerde kaynatır, işi bitince de tek seferde insanın düşüncelerine zorla çirir, sindirtir. Öyle bir zamanda insan, ne istediğini veyahut neyi bildiğini bile unutabilir.

Bir başka pencereden de ben, küçük bir çocuğun vitrindeki oyuncuğa kapılmasına benzetirim. Özümüz yani çocuğumuz, aslen oyuncuğu bilmez ve tanımaz. Vitrindeki oyuncak; tüm şatafatıyla onu etkiler, adeta “Gel bana!” der. Tam olarak nasıl çalıştığını, ne yaptığını bilmediği bu oyuncak için çocuk bir anda annenin elinden asılır: İşte, bu der! Ben bu oyuncuğu istiyorum, alalım, lütfen! Daha oyuncuğu bile görmemiş olan anne, ne olduğunu anlayamadığı bu güçlü tutum karşısında şaşkın kalır. Çocuğumuz ise çoktan kafasında oynayacağı oyunların hayallerine dalmıştır.

Zihin dünyası karma karmaşık halde sağa sola savrulan genç yavrularımıza da aynen bundan olur. Gördüğü kişi; onu öyle etkilemiştir ki tanımayı erteler, öylece doğrudan, görebildiği haliyle karşısındakini ister, hayatına katmaya çalışır. Pek tabii bu tutkulu isteğin yanı sıra bir ordu da korku ve endişe çanı da çalmaya başlar. İçeride çoktan kıyasıya bir karşılaştırma rekabeti başlamıştır. Karşılı öyle bir konuma alır ki kendisini yiyerek gözünde kendini küçültür de küçültür. Benliğine dair artık biricik saf hali kalınca da bir derin nefes alır, artık der, bu iş böyle olmaz. “Yiğit bir delikanlıyım ben”, “Cesur bir kızım ben”.

Kendini yaka paça tutar, gözlerinde kavrulduğunun önüne atar. Kimisi bu denemede ağzından bir şey çıkaramadan kendi içine düşer, sözlerini yitirir, gözleriyle yerden kaybettiklerini aramışçasına hayallerine umut arar. Eh şanslı kimseler de duygularını dile getirir; öyleyken böyle, ben seni seviyorum, der.

Ah canım, talihi yanındaysa birkaç kelime sonra hayatının sevincini yaşar, gökyüzüne yalın ayak sevinçle fırlar. Benim tecrübemle ise büyük çoğunluk, daha en baştan başladığı bu ukte yolda hezimete uğrar. Beraber vakit geçirmeden seni nasıl sevecekti ki o! Ama olanlar oldu, bundan sonra ise artık hüznün gemileri limandan kalkar. Tüm o seni eritip bir daha bir eden duygular, tüm o düşünce bulamaçları öylece tekrar bir başına sana kalır. “Zaten beni yiyip bitiren duygular bunlar, ne yapayım be ben bunlarla!” der insan. Tabii tüm bunlar nafiledir, madalyon iki yüzlüdür ve akça taraf bize düşmemiştir.

Bundan sonra yaşananlarda kimi genç kendince kabuğunda duygusunu yaşar, öylece bekler. Kimisi vardır ki fenadır, hizadan şaşar, sevmemek suçmuş gibi karşıya küser. O da meselenin özünü zamanla kavrayacaktır. Bizim şu an ana meselemiz ilk gençtedir.

Nihayette elimizde bize miras hisler, üstüne bir de kırgınlık ve reddedilmişlik kaldı. Ne yapmalı bu halde? İnsan olduğumuzdan gerek içimize ne doğuyorsa onu yapmalı! Ağlayacaksak ağlayacağız, susacaksak susacağız; yeri gelecek boş sokaklarda, meydanlarda öylece dolanacağız. Kederimizi ve hüznümüzü bir güzel yaşayacak, adeta tadını çıkaracağız. Tabii şaşırabilirsiniz! Nasıl yahu, hiç üzüntünün tadı çıkarılır mı? O nereden çıktı? Tereddütsüz diyorum ki olur, öyle de güzel olur ki hem de. İnsanın yapacağı en güzel iş, ne hissediyorsa kabul edip tadını çıkarmaktır. Bal gibi de yaralanmadan hüznülenilir çünkü hayat yolun sonu geldiğinde artık karşındaki neticeden ibaret değildir, hayat öncelikle yolun ve maceranın ta kendisidir. Yaşarken neyi gördüysek, neyi düşündüysek, nasıl yiyip içtiysek o'dur. Deneyim alırken meyve seçer gibi sadece iyiler alınmaz, yeri geldiğinde kırıcı da olsa, ileride nasiplenmek için bozuk o meyve de alınacaktır ve alınmalıdır da.

Velhasıl kelam, benden sana tavsiye şudur: Ne deneyimlersen deneyimle, yanına kalacak olan sonuçlardan fazlası, hayatın direkt kendisi. O halde her şeyin tadını çıkar. Mutluluğa ve hüzne bakmadan, ne yaşarsan o'dur gerçeklik. Var olanın tadını çıkar. Bol bol aşk dilerim...

SİS

Furkan ÖKSÜZ

sisin içinde kaybolan
anasından üryan doğmamış birkaç çocuk
tarlalarda çalışıyor
parktaki mutlu, cıvıl cıvıl çocuk sesleri
hep böyle kulak tırmalayıcı, rahatsız edici miydi?

cılız ve sessiz çığlıklar
uzakta, başka bir beynin duvarlarında
güçlüce yankılanıyor
simsiyah yapraklar dinliyor
soğuk sise titriyormuşçasına

kalbin içindeki büyük yokluk
azmi var ediyor
azmin hırçınlığı beyaz, zarif bir gül
kokladıkça solduruyor
umutsuz bir kararlığı

kelimeleri boğazdan geçirmeyenleri
ne bakanlar görmek istiyor
ne işitenler duymak
bilenlerin tek istediği
sessizce ağlamak

Çizim: Nehir Dilek TÜLÜ

SEVGİLİ ARSIZ ÖLÜM DIRMİT

Firuze SADIK

Dirmit'in tulumbaya koştuğu gibi kitaplara koştuğum bir zamanda okudum Sevgili Arsız Ölümü. Kendimi öyle tanıyamaz hissediyordum ki! Kimdim ben? Neydi tüm bu doğru ve yanlışlar? Sesler, geçilmez duvarlar olmuşlardı. Kalbinin sesini dinle dediklerinde içimdeki o küçük kız "Ama sen kalbinin sesini hiç duymadın, tanımadın" derdi. Bilmiyordum o sesi. Duyduğumda tanıyabilecek miydim? Bu kalbimin sesi, diyebilecek miydim? Seslere ne kadar kulağımı kapatsam, kendimden kaçmak isteğimle bir o kadar baş başa kalırdım.

Dirmit yanımdaydı. Bakıp da göremediklerimi görmem için, bambaşka bir gözle tekrar bakmam için elimden tuttu. Şevkatliydi. Sanki uç desem uçacakmış gibi. Onunla hem bambaşka dünyalarda hem de aynı dünyalardaydık. Önce baktık birbirimize. İlk kez içimizdeki tüm o yargılayan sesleri bir yana koyduk. "Nasılsın?" dedi bana. Durgundum. Kelimelerim yoktu. Güvende hissediyordum ama. Sanki sadece varlıklarımız konuşuyor ve biz susuyorduk. Dirmit ile olan arkadaşlığımız işte böyle başladı. Dirmit artık tulumbaya gitmez olmuştu. Ben ise sadece dinliyordum onu.

Şimdi onun bana söylediklerini anlamak ve onun bana olan arkadaşlığını hatırlamak için yazıyorum bu cümleleri. Dirmit elimden tuttuğu günden beri tulumbayla ayrı bir ahbaplığımız oldu.

Dirmit Kız tekrar sordu tulumbaya, o da cevapladı:

-Peki sen de hiç yalan söyledin mi tulumba? Canım tulumba, senin de kendine söylediğin yalanlardan gözlerin doluyor mu böyle?

- Bilmem Dirmit Kız

-Dün rüyamda kocaman bir tünel gördüm. Koşuyordum hep. Elimde ağır yüklerim vardı ama alışmıştım varlıklarına. Karanlık tünelydi koştuğum. Fısıltılar tüneli. Çok korktum tulumba, çok!

- Başka neler gördün Dirmit Kız?

"Nasıldı Dirmit Kız? Bana da anlat. Ben seni yeni tanırım buralarda. Bir dostluktu başladı bizimkisi ama anlat neden koşarsın karanlık tünellerde?"

Koşuyordum o tünelde. Tünelden çıkamıyordum bir türlü. Neden mi koşardım? Ya ne yapaydım? Anacım diye bağırdım, ses veren olmadı. Nuğber ablamı, Seyit ağabeyimi aradı gözüm durdu ama kimsecikleri göremedim. Karışık sesler geldi. Önce atam Huvat geldi sandım ama yanılmışım tulumba. Daha şehre yeni gitti Halit ağabeyim ile. Nasıl gelsin! Ne desem, ne yapsam diye kalakaldım oracıkta.

- Durma oralarda Dirmit Kız, Durma Sakın..

Kaçışlarıyla ve kayboluşlarıyla ilham oldu Dirmit bana. Atası Huvat'ın şehirden geleceği günü heyecanla beklerdi benim gibi. Özlerdik ikimiz de atamızı. O kimseciklere belli etmezdi ama ben anlardım tulumbaya koşmak için nasıl yanıp tutuştuğunu.

Tıpkı şehre gidecekleri gün nasıl korktuysa o kadar da canlıydı yüreği. Öyle canlı ki bir aslan görse gözleri kamışırdı delicesine.

Şehre göçen Dirmit Kız beni buldu şimdi. Bulduğunda öyle korkmuş, öyle sinmiş ve öyle mahcuptu ki! Anlatamam size. Onu görmeniz ve duymanız gerekirdi. Tulumbadan uzaktı ya uzak olmasına ama şimdi başka dostlar arardı. Bana yazdığı şiirlerini okuttu mesela. Ama okutmadan önce iyice de ağzımı yokladı. Anasına konuşacağımdan korkardı elbet. Gönlü titreye titreye okudu o şiirleri. Ah Dirmit Kız! Ah! Bir görseniz bir deri bir kemik kalmıştı. Kelimeleri solucanlar gibi bedeninin içinde yer arıyordu. Sığamıyordu o küçücük tenine sanki. Size Dirmit'le nerede yollarımız kesişti anlatmayacağım. Onunla hep aynı yoldaymışız gibi tanıyorduk birbirimizi bulduğumuz o an. Onca Dirmit'ler gördüm ben sonra. Delice koşturan, korkusuzca yazan ve yazdıkça yeşeren. Onca Dirmit'ler gördüm ben. Delice ağlayan ve ağladıkça yürekleri delen. Yüzlercesini gördüm ben Dirmit'lerin! Bir daha hiç görülemeyecek olan.

Şimdi size o Dirmit'lerden birini anlatacağım. Sevgili Arsız Ölüm - Dirmit oyununun tek oyuncusu Nezaket ERDEN. Dirmit'in daha önce duymadığım seslerini dinlettirdi bana o gece. Nasıl ürkekti, dostum dediğim o kız. Kaçışlarına alışmıştım onca zamandır ama haykırışlarının arkasından gelen güçlü bağırıları yeniydi.

Hepsini o gün tanıdım. Tanıdığım Dirmit'ler de geldi. Tuttular elinden ve hep birlikte bu sefer şiir yazdılar.

Nezaket ERDEN, Latife TEKİN'in biricik ruhunu sakladığı Dirmit'in kalbine girmiş ve onu canlandırıyor o gece. Dirmit'i o da öylesine benimsemişti ki karşımda her an tulumbaya koşacakmış gibi duruyordu. Belki yüzlerce kez her gece çıktı Dirmit'in şiirlerini okumak için. Onlarca oyunda onlarca Dirmit oldu Nezaket. Belki de her seferinde başka bir Dirmit için haykırdı. Latife TEKİN başta izin vermese de ruhunu taşıyan bu kızın savrulup gitmesine, sonra kabul etmişti. İyi ki de kabul etmiş çünkü onca dize sisler içinde kalırdı. Ne zor geliyor şimdi düşünmesi. Sanki yıllardır Dirmit kalkıp her gece hazırlanıyor ve çıkıyordu. İlk kez 2017'de küçük bir köyde başlayan bir yolculuk. Daha önce hiç tiyatro izlememiş onca insan Dirmit Kızı, yani her gün gördükleri onlarca Dirmit'i izleyeceklerdi.

Latife Tekin "Ben bunu roman olarak yazdım, böyle hiç hayal etmedim. Roman olarak kalmasını istiyorum..." dese de geldiği bir gösterim oyununda iki tane genç insanın yazdığı romanı nereye getirdiğini görür. Bu sefer o iki genç Nezaket ERDEN ve Hakan Emre ÜNAL, Dirmit'e sahnede şiirler yazdırmak için Latife TEKİN'in iznini almış oldular.

Oyundan sonra anılardan yine eski dostlar gibi sohbet ettik. Zaman zaman onun da gözleri doldu. Ama onu o gece yanımda görmekten öylesine bir heyecan içindeydim ki! Hem göz yaşlarımı tutamıyor hem de onu tulumbanın yokluğunda elinden tutacakmış gibi bir hevesle dinliyordum. Veda ederken birbirimize tekrardan yolda birbirimize çarpacağımızı bilir gibi sarıldık.

Şimdi üzerinden uzun bir zaman geçti o gecenin üzerinden. Bu satırları yazarken Dirmit bilmediğim bir yerde. Belki de hala yazıyor durmadan. Ben onu özlemiyorum. Çünkü biliyorum o hep benimle şimdi.

Dinmeyen Acılar

SEVDA KARAASLAN

Valter sabah erkenden kalkmıştı. Eşi Ethlindé'nin hazırladığı iki bayat peksimeti yedi, hoşaf içti. Bugün eve balık getirmeliydi. Yaklaşık iki haftadır bir türlü balık yakalayamıyor, eve beş parasız geliyordu. Açlardı. Onu üzen şeyse açlıktan daha beterd. Her gün eve geldiğinde karısıyla kızını beklenti dolu bakışlarını ona doğru yöneltiyorlardı. Ama bugünden ümitliydi. İçinden bir ses bereketli bir şekilde eve döneceğini söylüyordu.

Çizim: Semanur ÇAKMAK

Tam kapıdan çıkacakken kızı Trudy masmavi gözlerini, bu ruhu yaşlanmış adama doğrulttu. Sesini yapabildiği en tatlı haline getirdi -ki buna gerek yoktu, zaten tatlı bir çocuktuktu- ve sordu:

“Babacığım, diyorum ki... Hani şu söz verdiğin bebek için... Şey ettim de...”

Uzun zamandır kızı ondan bir oyuncak bebek istiyordu. Bebeğin simsiyah bukle bukle saçları, simsiyah kocaman gözleri vardı. Pembe oyalı bir elbise giyinmişti. Papuçları da kıpkırmızı ve parlaktı. O kadar iyi cilalanmış olacaktı ki ayakkabıdan pekala kendi yansımanızı rahatlıkla görebilirdiniz. Bebek inanılmaz güzeldi. Hangi kız çocuğu böylesine bir oyuncak istemezdi ki... Sokakta, çarşıda herkesin elinde bu bebekten vardı. Küçük kız buna o kadar çok denk gelmişti ki üç hafta önce, utana sıkıla -çünkü durumlarının bu bebeği almak için uygun olmadığını biliyordu ama belki doğum günü hediyesi olabilirdi, neden olmasındı- babasından bu bebeği istemişti. Babası da kızına hayır diyememişti.

Bebek Trudy'e hiç benzemiyordu. Bir kere Trudy sarışındı, düz saçlıydı, mavi gözlüydü, beyaz tenliydi. Bebekse onun aksine simsiyahtı. Her şeyiyle simsiyah! Sanırım küçük kızın da ilgisini bu farklılık çekmişti ki babasından ilk kez bir şey isteyebilmişti.

Üç hafta boyunca babası eve her geldiğinde kızını beklentiyle kapıya koşuyor, elinin boş olduğunu gördüğünde sanki bebek için heyecanlı bir bekleyişte değilmiş gibi hareket etmeye çalışıyordu. Babası her şeyin farkındaydı. Ama elinden bir şey geliyordu.

İşte kızını şimdi tam üç hafta sonra ilk kez bebeği sormaya cesaret edebilmiş, babasına bu soruyu soruyordu. Valter ne yapıp edip bu bebeği bugün almalıydı. Bu küçük kız onun için her şeydi ve ilk kez bir şey istemişti. Tamam dedi, bugün alıp sana getireceğim o bebeği. Büyük sorumluluktuktu. Kelimeler ağzından iradesi dışında çıkmıştı. Bakalım şimdi ne olacaktı?

Kayığınaya gitmek için yürümeye koyulmuş, derin derin düşünüyordu. Evet, bugün o bebeği alacaktı, almalıydı. Zaten içinde güzel bir his yok muydu, bugünün bereketli olacağına dair. İçindeki o his kaçmıştı sanırım. Çünkü üç gündür bırak parayı, yiyecek bir şey bile getiremiyordu. Bugün para kazansa bile alacağı şey bebek mi olacaktı?

Kayığınaya gelmişti. İpleri çözdü; kovasını, oltasını, yemini derken her şeyi ayarladı. Son olarak ipleri çözdü ve ilerlemeye başladı.

Balık yakalamalıydı. Saatler geçmişti. Tanrı ona gülmüştü, bir sürü balık yakalamıştı. Şimdi gidip bunları pazarda satmalı ve kızına o bebeği almalıydı. Büyük bir hevesle kayığını bağladı, eşyaları o eski küçücük kulübesine yerleştirdi. Elinde balıklarla pazarın yolunu tuttu.

“

Talih yüzüne gülmüştü, bir sürü balık yakalamıştı. Şimdi gidip bunları pazarda satmalı ve kızına o bebeği almalıydı.

”

Bir tane balığı kendilerine ayırmış, geri kalan balıkları satmıştı. Şimdi sırada bebeğin satıldığı dükkâna gitmek vardı. Çok yorulmuştu ama buna değecekti.

İçeriye girdi, etrafta yoğun bir rutubet kokusu hâkimdi. Bebeğin vitrindeki fiyatına baktı. Elindeki paraları çıkardı ve saymaya başladı. Yetersizdi. Elindeki para onun için çok iyi bir meblağ olmasına rağmen -bebeği olabileceğine de inancı tamdı- bebeğin fiyatının yarısı bile etmiyordu. Satıcıyla konuştu, taksit yaptırmaya çalıştı ama satıcı asla diyordu, asla. Bu kelime artık en nefret ettiği kelimeydi.

Dışarı çıktı. Nefret ediyordu her şeyden, kendisinden, hayatından. Tüm gün çok yorulmuş, bu bebeğin hayaliyle yanıp tutuşmuştu. Umut dolmuştu. Şimdiyse ölmek istiyordu.

Eve çok geç gitti, kızının uyuyor olabileceği ihtimalini düşünerek. Sabah da Trudy’i görmeden evden çıkar, daha çok çalışır, bebekle eve dönerdi. Kimi kandırıyordu, o bebeği alamayacaktı.

Ses çıkarmamaya özen göstererek eve girdi. Karşısında büyük bir hevesle duran kızını gördü. Mahcup olmuş, yüzü kızarmıştı. Başını önüne eğdi. Bu sanırım bir babanın yaşayabileceği en aşağılayıcı durumdu. Bundan daha fazla utanamazdı. Ses çıkarmadı. Trudy’nin ise çoktan gülüşü solmuş, ağlamamak için kendini zapt etmeye çalışıyordu.

Valter elindeki balık poşetini eşi Ethlind’e verdi. Masaya da cebindeki paraları boşalttı. Odasına gidip kendini yamalı çarşafın üstüne attı. “Keşke” dedi, “Keşke ölseydim de bunları yaşamasaydım...”

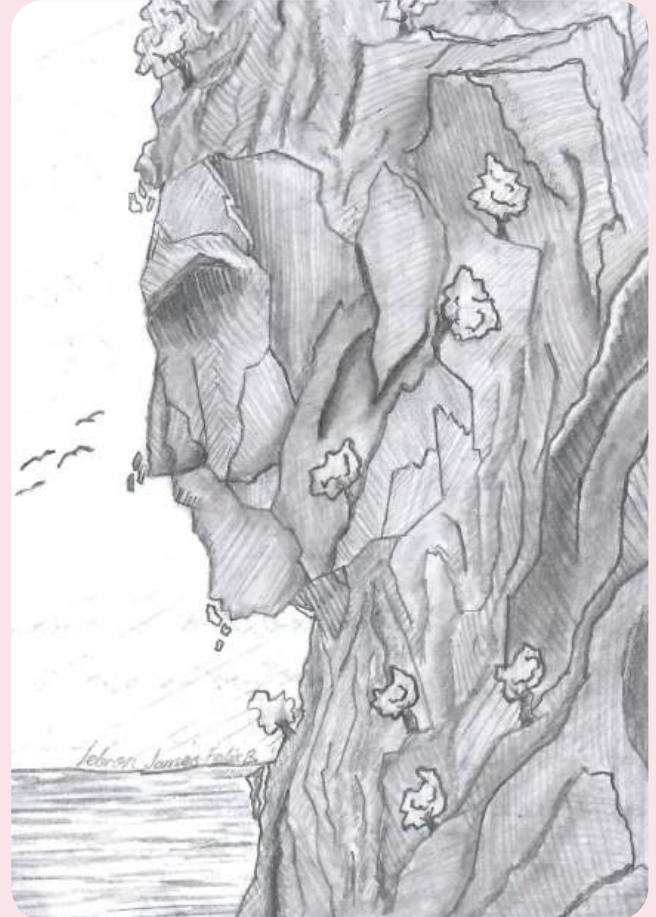
BETERDEN HALLİCE

Zehra Nur DEMİRTAŞ

Herkes eskidir birini
Kimi sevdiğini, kimi adını bilmediğini
Özlemim de beni eskitti
Bugünün dünü eskittiği gibi

Biliyorum, hep kederlice yazıyorum
Belki kolay
Belki de kederli daha çok kelime var
Ya da mutsuzumdur sadece

Ağlamak, susmak, biraz da uyumak
Öylece durmak ve uzanmak...
Hasreti unutturur mu sizce
Beni düşünmeyin dostlar
Hâlîm beterden hallice

Çizim: Lebron James Felix BUIZA

ÇAL SOKAĞI

ÇİÇEK VE ANNE KOKULU ŞİİRLERİN ŞAİRİ: DİDEM MADAK

Rabia ENGİN

“Çocukken evdekilere gizli mektuplar yazıp kapı altlarından atardım. Sonra büyüyünce bu tip soytarılıklar yapmak komik kaçmaya başladı, ben de o zaman şiir yazmaya başladım. Bu yüzden şiir sanırım bende hep bir çocukluk alışkanlığı, bir tür muziplik olarak kaldı.” der Didem Madak. Buhranda olduğu dönemleri saymazsak özellikle kızının doğumundan itibaren hayat dolu, büyü bir kadındır o.

Kolay bir hayatı olmamıştır şairin, çok küçükken babası ve annesi aynı şehre tayin aldıramadığından babasından uzaklaşmak zorunda kalmıştır. Bir daha yakınlaşması da pek mümkün olmamıştır maalesef. Bu nedenle baba figüründen hep tereddütle bahseder şiirlerinde de. Sevgisizliğin, ilgisizliğin, özlemin ve mutsuzluğunsembolü yerine koyar babasını. Hep kırgın bir kız çocuğu/kadındır, yaşamı boyunca eksik parçası olan babasına karşı. Sadece kendi adına da değildir küskünlüğü, annesi adına da dargındır babasına.

*“Yaşasaydın, hayatının ortasına
Güller yığan bir adam olsun isterdim babam.
Sen bir çocuk romanı annesi ol isterdim.”*

Anne babasının ayrılığı ardından annesi ve kardeşiyle Burdur’da kalmaya devam eden şair için Burdur, her ne kadar özlemlerle bahsettiği bir yer olsa da annesi sağken mısır tarlalarının hışırtısına bile ürperdikleri uykusuz gecelerin anılarını da bünyesinde barındıran bir şehirdir. Daha 13 yaşındayken annesini de bu şehirde kaybeder Didem Madak. Oysa iki gün sonraki Anneler Günü için kız kardeşiyle hediyeler almışlardır annelerine. Küçük kardeşiyle annesinin ölümünden kısa bir süre sonra yeniden evlenen babalarının yanına taşınmak zorunda kalırlar. Annesizliğin bünyesinde yarattığı derin yalnızlık şairde kapanması mümkün olmayan yaralar açar.

Hatırlar mısın?
Mavi saçlı bir Tanrı gibi severdim Burdur Gölü'nü
O göl şimdi içimde kocaman bir anne ölüsü
Vişne bahçeleriyle dolu,
Neşeli bir şehre benzerdi senin sesin
Bazen ölmek istiyorum
Beni yeniden doğurman için
İri, ekşi bir vişne tanesi gibi

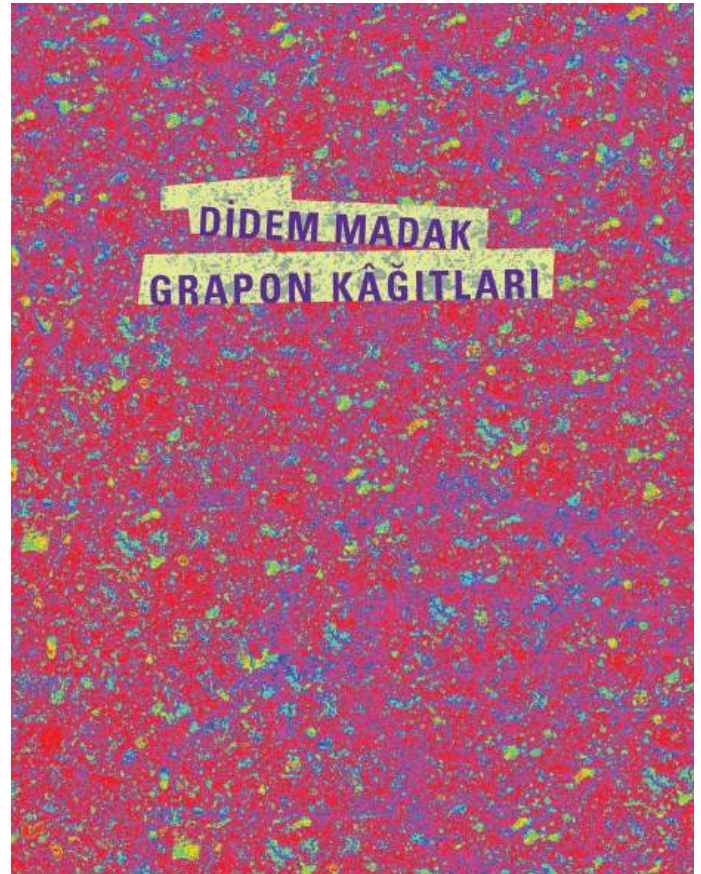
Üniversitenin ilk yılı babası ve üvey annesinin yanından ayrılmak için ani bir kararla evlenen şair, ne evliliği sürdürebilir ne de okulu. “Rutubete dayanıldığı sürece şiir yazmak için çok iyi yerler.” dediği, boşanmanın ardından üç sene boyunca kabuğuna çekildiği bodrum katındaki evini böyle tasvir eder. O dönemde “uzun siyah saçlı kız” olarak bahsettiği kardeşi Işıl dışında, kimseyle görüşmez ve tasavvufa yönelir. Işıl Madak, ablasının tasavvufa yönelmeseydi o üç seneden sağ çıkamayabileceğini söyler. Hayattan kaçmak, saklanmak istediğinde Tanrı'nın arkasına saklanır bazen ama çoğunlukla görülmek istemediği içindir bu saklambaç. Sokak lambaları yüzüne kezzap atmıştır adeta, bodrum katının gölgesine sığırır. Mutsuzluğuna kapandığı dönemlerde Maviş Anne olarak hitap ettiği Müjde Bilir'e yazdığı şiirde de bahseder bundan, mutsuzluğu benliğine katmıştır geçen üç yılda.

“İki kendim varmış maviş anne
Biri benmişim, biri mutsuz.
Ben ölürsem maviş anne, mutsuz için dünyanın bütün
sabahlarına bir bilet al.
Ben ölürsem mutsuza iyi bak! “

Buhranla dolu bu üç senenin içinden de kız kardeşi sayesinde çıkar şair. Ablasına haber vermeden tüm şiirlerini yarışmaya yollayan Işıl Madak sayesinde şiirleri tanınır. Küçükken kapıların altından attığı mektuplar, muzipliklerinin yerini şiirlere bırakmışlardır gerçekten de. Birincilik ödülünü almaya giderken pardösüsünü de üstünden atar. Onu duvarlar arasından çıkaran şiirleri “Grapon Kağıtları” adıyla kitap olarak basılır. Şiirlerinde samimiyeti önemser şair, iyi şiir şairinin parmak izidir der. Bir şairin kendi deneyimine, düşünsel sürecine denk düşmesi olarak görür şiir yazmayı. Evcimendir aynı zamanda, ev işlerinden de gocunmaz. Şiirlerinde nane de kurutur, pazara da gider, çamaşır da asar... Bir günlük sayfası kadar şeffaftır şiirlerinde de.

Çok şey öğrendim geçen üç yıl boyunca
Balkona yorgun çamaşırlar asmayı
Ki uçlarından çile damlardı.
Güneşte nane kurutmayı
Ben acılarımın başını
Evcimen telaşlarla okşadım bayım.
Bir pardösüm bile oldu içinde kayb olduğum.
İnsan kaybolmayı ister mi?
Ben işte istedim bayım.

Şiirlerinde hayatla ilgili planlarından, düşlerinden, hayal kırıklıklarından da bahseder Didem Madak. Ah'larını anlattığı bir kitabı da vardır hatta, “Ah'lar Ağacı” adında. Hayatla ilgili yaşadığı tüm hastalıkları önce anlatır, sonra da kendine bir reçete yazar şair. Kadınlığın ikincil bir tür olarak görüldüğü toplumsal yapıya da aynı samimiyetle sitem eder. Hayatla ilgili hastalıklarından biri de budur. Kendi adına da yakınır bu durumdan, kendi adına yakınamayan kadınların adına da... Ruhları cinsiyet rollerinin kapanına kısılmış kadınlar için, kadınlık için haykırır. Kadın olmak, özellikle annelik büyüğü bir şeydir şairin gözünde. Hani büyü bir kadındır Didem Madak demiştim ya, işte anneliğiyle birlikte gerçekten keşfetmiş gibidir şair kendi büyüsunü...

“

Bana artık büyü diyorlar Füsün
Artık büyüüm, bilmiyorlar.
Ülkemin yürüyen caddelerinde acılarımızın
kaynağını araştırıyorum
Kelimeler dişliyor kollarımı
Diş izlerinden bir saatle takip ediyorum
zamanı
İsminden isimle doğduğuma inanıyorum
Füsün
Bu inanç hiç bitmiyor
Bazı yarım işleri artık tamamlıyorum.
Bazı yarım şiirleri...

”

Bildiğimiz Füsün olarak annesi vardır bunca zaman şairin. Ardından bir kız çocuğu olur. “Hazırım ben/ Bir anne ismine bağlamayı her şeyi: Füsün” diyerek dizelerinde kızına da annesinin adını verir: Füsün. Son kitabı “Pulbiber Mahallesi” 2007 yılında basılır fakat Didem Madak kızının doğumundan sonra şiir yazamaz, bundan pek üzüntü de duymadığını dile getirir şair. Fakat herkesi üzen bir şey vardır ki kızı da kendisiyle aynı kaderi yaşayarak başlar hayata. Füsün ismindendir belki, bir uğursuzluk söz konusudur. Şair de annesi gibi kansere yakalanır, oysa kızı daha üç yaşındadır Didem Madak hayata gözlerini yumduğunda. Ardında anne ve çiçek kokulu çiçekler, kederli yüzler ve bir de mektup bırakır. Bir Füsün’la doğup, bir Füsün’la ölmüştür şair...

“Canım Kızım

Sana mektup yazacağım. Çünkü artık başka bir şey yazamıyorum. Bu konuda pek de dertli değilim doğrusunu istersen. Sen bana belki bugüne kadar yazdığımdan başka türlü bir yazı yazmayı öğretirsin. Kendimi bir sonbahar ağacı gibi hissediyorum. Mutlu bir sonbahar ağacıyım ben. Yere düşen yapraklarımı eğilip topluyorum. Saçıma tutuyorum. Bakın yakışmış mı diye soruyorum. Sonra yaprakları havaya savuruyorum. Ben iki kişilik bir kabilenin me isimli kölesiyim. Çünkü sen acıktığında me diye ağlıyorsun ve bu ismini seviyorum reis!

Canım kızım, cehaletimden şair oldum... Annesizlikten. Sen sakın şair olma!”

BOĞAZIÇI: ŞEN GÖNÜLLER OTAĞI

Sude Nur AKKÖSE, Kübra OĞLAKÇI, Şura KOÇ

Ekiple yeni sayımız için bir gezi rotası oluşturmak, en az gezi kadar zamanımızı aldı desek yeridir. İstanbul, tarihî ve kültürel zenginlikleriyle her köşesi geçmişten bugüne uzanan hikâyeleriyle o kadar zengin bir şehir ki bu güzellikler arasında birisini seçmek oldukça zordu. Sonunda Engin Hoca'mızın önerdiği Boğaziçi gezisinde karar kıldık ve belirlediğimiz gün ve saatte ekip arkadaşlarımızla buluşup gezimize başladık.

Yaşlanacak anılar, uzun sohbetler, uzun vapurlar...

Planladığımız gezi rotasına göre vapurumuz, 11.10'da Eminönü'nden kalkıp Beşiktaş, Arnavutköy, Bebek, İstinye, Sarıyer ve daha fazla duraklarıyla Rumeli Kavağı'na ulaşacaktı. Biz Sarıyer'den Anadolu Kavağı'na geçip oradan Boğaziçi turumuza devam edecektik. Tabii her şey planlandığı gibi gitmedi.

Eminönü Boğaz İskelesi'nin önünde buluştuk. Vapurumuz, bizim heyecanımıza ayak uydurmuş gibi bekletmeden hemen geldi ve yolculuğumuza başladık. Kalabalıktan uzak, gayet sakin ve sessiz olan vapurumuzda biraz da kafa dinleyerek yolculuğumuzu sürdürdük. Havanın sıcaklığı, denizin ve rüzgârın esintisiyle bizi karşılamıştı. Kendimizi bazen vapurun içinde bazen de dışında bulduğumuz bu yolculuk süresince Ortaköy, Emirgan ve Büyükdere İskelelerinden geçip Boğaz'ın eskimeye yüz tutmuş yalılarını seyre daldık. Pek çok tarihi, yapıya da ev sahipliği yapan bu rota bizi içine çekmeyi başardı.

Bebek sahilde, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nün dibinde konumlanmış heybetli Rumeli Hisarı uzaktan daha da hayranlık uyandırıcıydı. Fatih Sultan Mehmet tarafından yapılan, hikâyesini tarih derslerinde de öğrendiğimiz, yapımında 2000 kişinin çalıştığı, yapımının altı ayda tamamlandığı Hisar; zamanında Boğaz'dan geçen gemileri kontrol etmek için yaptırılmış. Bildiklerimizden fazla bilmediklerimiz iz bıraktı bu gezide, hayatın kuralı gibi. Mesela köprünün altında harabe bir yalı vardı: Kim bilir ne hikâyesi vardır bilmediğimiz, nelere tanık olmuş, hangi hayatlar gelip geçmiştir içinden... Sanki üstündeki köprünün gölgesi başarmış geçmişini gölgelemeyi.

Bunun gibi birçok yapı gördük. Sorguladığımız, merak ettiğimiz ama bir kez daha bir sonuca varamadığımız bir sürü bilinmezlikle doluydu Boğaz... Bir sürü bilinmezlikle dolu İstanbul... Bu bilinmezlik hoşumuza da gidiyor doğrusu. Tarih konusunda insan hayal gücü hep daha ilgi çekicidir olandan. Harabe belki sadece harabedir, basit olaylar gören, basit ölümler gören eski bir yer. İnsan istese iki aşkın hikâyesinden hayaletli bir kurguya kadar birçok şey söyleyebilir o harabeye ama bazen harabe sadece harabedir.

Vapur, seçtiğimiz gün ve saatten dolayı oldukça boş ve sakindi. Biz, birkaç turist ve uzun sohbetlerle uzun dostluklar vardı, bu uzun seyahatte. Yaşlılar vardı, yaşlı olduklarını yüzlerinden değil kurdukları uzun cümlelerden, birbirleriyle yaptıkları dostça sohbetlerden anladık, vardıkları yerden anladık, huzurlarından anladık. Arnavutköy, diğer adıyla Melekler köyü.

Adını Doğu Roma İmparatoru Ayios Mihael'in inşa ettirdiği bir kiliseye baş melek Miheal'in mozaikinin yaptırılmasından alan Melekler köyü... Evliya Çelebi'nin "Bin parça gemi alır, büyük limanı vardır. Han ve medrese yoktur. Bağ ve bahçesi çoktur. Ahalisinin fukaraları bahçıvan ve balıkçıdır. Kasaba, körfez dahilinde olduğundan havası o kadar iyi değildir. Liman burnunda bir misafirhanesi vardır. Limanı rüzgârdan emindir." diyerek tanımladığı İstinye ve yine Evliya Çelebi'nin "Her biri gökyüzüne erişmiş,

ulu ağaçlar vardır, yere güneş tesir etmez." dediği eski zamanları özleten Büyükdere sahillerinde imrendiğimiz hayatlara bakarken manzaranın ve güzel sohbetin verdiği mayhoşlukla geçti zaman.

Sarıyer'de, Leyla ile Mecnun dizisinin çekildiği, İsmail abinin "O gemi bir gün gelecek!" repliğini hep bir ağızdan haykırdığımız Sarıyer'de, yaklaşık 20 dakikalık vaktimiz vardı. Buraya kadar gelmişken ünlü börekleriyle güzel bir kahvaltı yapmak istedik. İlk bulduğumuz yere oturduk. Oturduğumuz yerin sade ve huzur veren manzarasında kahvaltımızı yapıp, Boğaz'a karşı mis gibi çaylarımızı içip bir sonraki durağımız için iskeleye doğru yol aldık.

Sarıyer'den on dakikalık keyifli bir vapur yolculuğundan sonra Anadolu Kavağı'na ulaştık. Sineklerin Tanrısı romanındaki çocukların düştüğü adaya benzer yere ayak basmıştık sanki. Gittiğimizde hava sisliydi lakin dağlar bize selam veriyor ve bizi sevgiyle kucaklamak ister gibi içine çekiyordu...

Biz, planımızın dışında buralara kadar gelmişken Yoros Kalesi'ne çıkmaya karar verdik. İskeleden yaklaşık on iki dakika göstermesine rağmen dinlenmelerle birlikte yirmi dakika sürdü kaleye ulaşmamız. Aramızda pes eden arkadaşımız da oldu, kalanlar olarak yola devam ettik. Kaleye giden merdivenleri tırmandıkça yolun verdiği yorgunluğa rağmen mutluluktan ayaklarımız daha hızlı hareket ediyordu. İki üç merdiven sonra Doğu Roma'dan kalma tarihî yapıya ulaşacaktık. Yoros Kalesi, İmparatorluk zayıf düştükten sonra Cenevizlilerin eline geçmiş ve uzun süre onların elinde kalmıştır; bu yüzden bir Ceneviz kalesi olduğu inancı da hakimdir. Adının nereden geldiği kesin olarak bilinmemekle birlikte "Kutsal yer" anlamına gelen Hieron'dan geldiği görüşü oldukça yaygındır.

Antik Çağ tanrılarında Zeus'un sıfatı olan "uygun rüzgârlar" anlamına gelen "ourios"tan geldiği de iddia edilmektedir. Neredeyse her hikâyede adını geçirmeyi başaran Zeus, bu kaleyi de unutmamış. Obruklara rağmen adımlarımızı hızlandırdık ve karşımıza bir dilek ağacı çıktı. Tabii ki dileklerimizi dileyip tepeye giden taşlık alana vardık. Az sonra tepeye çıkmayı başaracaktık ama bu zorlayıcı bir yoldu, tepeye çıkmak için kullanacağımız diklikte taşlar eksikti. Zor da olsa tepeye çıkmayı başardık ve gördüğümüz muhteşem manzara bütün yorgunluğumuzu unutturdu bize. Hava sisliydi lakin geldiğimiz yollar bize her yeri tanıtmıştı. Uzaklardaki denizin usulca dalgalanışı, bir piyanistin tuşlardaki ilerleyişi gibi bazen hırçın bazen de sakindi.

İnsan buraya geldi mi hiç ayrılmak istemezdi. Ama bu güzel manzaradan, bu Karadeniz havası veren, insana yaylıdaymış gibi hissettiren kaleden ayrılmak zorundaydık.

İstemeyerek de olsa dönüş yoluna geçtik. Tepeden inişimiz daha kolay oldu. Çok oyalanmadan iskeleye gittik. Vapurumuzun gelmesine yarım saat vardı, biz de bu vakti değerlendirip yakınlardaki bir dükkana girdik, biraz dinlendik. Sonunda geldi bizi buradan alıp götürecekti vapur. Aslında dönmemiz gereken vapuru kale manzarasına fazla daldığımız için kaçırmıştık ve hiç de pişman olmadık.

Ah İstanbul, taşı toprağı zenginliklerle dolu, gezip görmek için onlarca günün bile yetmeyeceği kadar güzel ve ahenklisin... Her gün yaşasak da hep özlemin var içimizde...

Aşiyar, Bu Şiiri Sana Yazdım

Selen Ecrin DEMİR

Çizim: Semanur ÇAKMAK

Aşiyar denen kadının
hiç anlatılmamış bir aşkı var,
Denense dahi izahı
Hiçbirinden memnun olmaz,
Bu kadın kaskatı bir iplikten doğma.

Aşiyar denen kadının
çeşitli hâlleri var;
Her birinden kaçınır insan,
Ona yanaşmaya çalışılmaz,
Ne ürkütücü ne gerici bir kadındır o.

Aşiyar denen kadının
buyrukları var,
bunları yerine getirmeyenlere karşılık
en devasız cezalar.
Bu kadın, tüm her şeyi,
bir gün öncekinden beter yapar.

Aşiyar denen kadının
kasvetli bir ses tonu var,
tınısı yeter insanı kabuslara hazırlamaya;
ancak değişik de bir melodi,
bu sesi şefkatle kucaklar;
Ne enteresan ne gizemli bir kadındır o.

Aşiyar denen kadının
Oldukça özel bir yüzü var;
Tüm ünlü ressamlar bir araya gelir,
Bir portresini çıkartmak için,
Oyle kifayetsiz bir çilesi var.
Bu kadın, yüzüyle kederi tanımlar.

Aşiyar denen kadının
bembeyaz elleri var,
mezarlardan toplamış da
kendine sabitlemişçesine.
Ne ölü ne de diri bir kadındır o.

Aşiyar denen kadının
Çeşitli ilgileri var;
resmini çizer ızdırabın,
şarkısını söyler isyanın,
oyununda galip gelir dünyanın;
Bu kadın, tüm işleri layıkıyla yapar.

Aşiyar denen kadının
bir kalesi var,
demirden oklarla çevrili;
Kendisi bile içeriye giremez,
Özüyle karşılaşmadıkça.
Ne imkansızlıklarla kaplı
ne tuhaf bir kadındır o.

Aşiyar denen kadının
Altı tane köpeği var;
Biri ona bağlıdır, onu gözetir;
Diğerleri tüm gün havlar.
Bu kadın, sadece o köpek için ağlar.

Aşiyar denen kadının
denir ki gözyaşları asittendir,
Sevdiğini yakıp geçmiştir.
Tüm bu yaşların izinde,
Ne cefalı ne lanetli bir kadındır o.

Aşiyar denen kadının
hakkında çokça söylenti var;
hepsi tek bir kaynaktan çıkar,
aynı kaynaktan yalanlanır.
Bu kadın, sanırsınız,
herkesin nefreti için çabalar.

Aşiyar denen kadının
körelmiş umutları var;
Herkesler bilir onun ne denli acısı,
binbir farklı sırrı vardır ki
ne kırık ne güzelden mahrum bir kadındır o.

Aşiyar denen kadının
bir kocası var, vefasız.
Karısının ardından şiir yazacak,
Onu öveceğine
Laflarıyla yerin dibine sokar;
Bu kadın, mezarında,
bu yüzden kahkahalar atar.

Aşiyar, güzel
Aşiyar, zeki
Başarılı ve cesur
Aşiyar bilgili.
O bilir hâlimi,
Anlar dilimden,
Bu şiirlerin onu
dönüp dolaşıp
yücelteceğini bilir.
Aşiyar anlar,
sever, sayar beni.
Aşiyar, affedici
Aşiyar, şefkatli
Aşiyar, bizden biri.
Tut kolumu,
tut kolumu da çek,
Aşiyar çekip çıkar beni!

Aşiyar denen kadının
hiç anlatılmamış bir aşkı var;
bu adam öyle küstah, öyle acımasız...
Tüm görenler, şahit olanlar;
Acırlar, ibretlik bulurlar kadının bu çilesini.
Resmen tüm bakışlara, söylenenlere inat,
Bu kadın, sıkıca sarmalar sevdiğini.

Aşiyar denen kadının
nurlardan örülmüş,
rahat ve de serin bir yatağı var,
sonsuzlukta bekleyen,
Tanrı tarafından özenle hazırlanmış...

Sayfalarca şiirleri
yalnızca sana yazdım, Aşiyar,
Hadi gel,
Gel de bul beni!

ALBÜM KÖŞESİ

Furkan ÖKSÜZ

Zaman Zehir- Voyvo

Zaman Zehir; 2016'da kurulmuş ödüllü alternative-rock grubu olan Voyvo'nun, Mart 2023'te çıkış yapan ilk albümüdür. Grup; art rock, britpop ve grunge'dan esinlenmiştir. Grubun tarzıysa bir rock çılgınlığından dans müziğine kadar değişkenlik gösterebilmektedir. Grubun enstrümantal açıdan fazlasıyla zengin ve güçlü bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Grupta bir gitar vokal, bir yedi telli lead gitar, bir bas gitar, bir klavye ve bir davul bulunmaktadır. Gruptaki gitar vokal ve lead gitarın şarkılarda uyum içinde bir kaos oluşturması, grubun müziğini dopdolu kılmakta. Aynı zamanda grubun bassline'ları da bu kaosun yapısal açıdan zengin bir yardımcı diyebiliriz. Bu albümde müziği dolu kılan arpej, riff, solo ve ritimleri; tatlı veya fazlasıyla vahşi olan kirlili tonlarla harmanlanmış bir biçimde bulmak mümkün. Birkaç örnek olarak; arpejler için Cimri/Işığın Güncesi, riff'ler için Kendi Ekseninde, sololar için Saymayı Bırak, ritimler için Görünenden Başka/Kendi Ekseninde, tatlı tonlar için Saymayı Bırak, vahşi ve kirlili tonlar içinse Gezegen/Ateş öne çıkarılabilir. Aynı zamanda vokal anlamda da oldukça zengin bir müziğe sahip olan grup, şarkılarında sıklıkla geri vokal kullanıyor. Grubun müzikal profili kadar lirik profiline de öne çıkıyor. Liriklerinde sanatsal ve düşünsel bir boyut barındıran grup, bunun yanı sıra didaktik söylemlere de yer vermektedir. Zaman Zehir'i keşfetmek isteyen birinin kesinlikle dinlemesi gereken üç şarkı Görünenden Başka, Gezegen ve Saymayı Bırak olarak öne çıkarılabilir. Alternative-rock sevenler kadar, sevmeyenlerin de keşfetmesi gereken bir grubun ilk albümüdür Zaman Zehir.

Büyük Düşler - Mor ve Ötesi

Büyük Düşler; tarzları tamamen oturduktan ve ilk albümlerinden 10 yıl sonra, Mor ve Ötesi'nin 2006'da çıkış yapan beşinci albümüdür. Grup ilk dört albümlerinde farklı farklı tarzlar denemiştir, beşinci albümleri olan Büyük Düşler'in ise tam anlamıyla tarzlarını buldukları albüm olduğu söylenebilir. Grup, müziğini İngiliz ve Amerikan rock esintilerini karıştırarak oluşturmaktadır. Albüm başından sonuna kült ancak yenilikçi bir rock deneyimi sunarken, aynı zamanda sizi hüznün doruklarına olan karmakarışık ama ahenkli bir yolculuğa çıkarmakta. Grupta bir gitar vokal, bir lead gitar, bir bas gitar, ve bir davul bulunmaktadır. Grup, genelde sanatlarını liriklerinin üstüne inşa eder. Yani şarkılarında liriklerinin aktarmak istediğine göre müziğin vereceği duygu yapısal olarak inşa ediliyor diyebiliriz. Bu konuda grubun lead gitaristinin karakteristik özelliklerinden biri olan, dinleyiciye duyguyu yansıtmakta ustaca bir iş çıkaran soloları ve şarkılarda kullandığı pek çok diğer teknik kendisini göstermekte. Lead gitar, sololarında pinch-harmonic gibi teknikleri; şarkılarının genelindeyse delay, chorus, wah, reverb, overdrive, distortion gibi pedalları ahenk içinde kullanır. Bu şekilde şarkılardaki pik duyguları dinleyiciye etkili bir biçimde yansıtabilir. Aynı şeyi davulun agresif/atak tonlardan daha sakin tonlara yaptığı geçişlerle yaptığı gözlemlenebilir. Grubun davul partiyonları da albüm genelinde ve özellikle Kördüğüm'de dinleyiciye kendi güzelliğini kanıtlamakta. Davul ve lead gitarın şarkılarda ortak olarak yaptığını, vokal sürekli kendi notalarını uzatarak yapar. Zaten sesi güçlü bir vokale sahip olan grup, gene albüm boyunca şarkılarını düzenli olarak bir veya iki geri vokalle zenginleştirmektedir. Grubun lirik profiline toplumsal sorunlara değinişi açıkça gözlemlenebilir. Albümde Kördüğüm 1999 depremini, Ayıp Olmaz Mı? toplum baskısını, Şirket ofislerdeki çalışma düzenini ve Darbe 1980 darbesini eleştirmektedir. Büyük Düşler'i keşfetmek isteyen birinin kesinlikle dinlemesi gereken üç şarkı Ayıp Olmaz Mı?, Küçük Sevgilim ve Büyük Düşler olarak öne çıkarılabilir. Alternative rock sevmeyenlerin türü keşfetmesi için bir davetiye, sevenler içinse kült niteliğinde bir albümdür Büyük Düşler.

Satılık - Yavuz Çetin

Satılık; çok erken yitirilen bir yetenek olan Yavuz Çetin'in, 2001'de çıkış yapan ikinci ve son albümüdür. Bu albümün kayıtlarını tamamladıktan sonra albüm çıkmadan hayata veda eden Yavuz Çetin, albümünün ne kadar fazla insana ulaştığını veya Türkçe rock tarihinin en iyilerinden biri olarak kabul edildiğini ne yazık ki görememiştir. Tarzıyla Türkçe rock'ın ve Blues'un efsanelerinden biri haline gelmiştir. Türkiye'nin en yetenekli gitaristlerinden biri olması nedeniyle, elbette ki şarkıları hep gitarı bakımından ön plana çıkmıştır. Gitarını ustaca çalan ve aynı zamanda harika bir besteci olan Yavuz Çetin; karakteristik olarak klasik rock ve blues örnekleri olarak gösterilebilecek, şarkılarının her yerini donatan enfes soloları ve akılda kalıcı riff'leri ile tanınabilir. Aynı zamanda bunca soloya rağmen arkayı akustik ritim gitarla süslemesinin tezadı, şarkılarında güzel bir uyum oluşturmaktadır. Lirik profiline ele aldığımızdaysa duygusal ve narin olduğunu söyleyebiliriz, ancak albüm boyunca toplumsal sorunlara da değinen Yavuz Çetin öfkeyi de yansıtmıştır. Albümde Cherokee toplumsal sınıf eşitsizliğini, Yaşamak İstemem toplum düzenini eleştiren sert ve didaktik söylemler olmuşlardır. Satılık'ı ve Yavuz Çetin'i keşfetmek isteyen birinin kesinlikle dinlemesi gereken üç şarkı Yaşamak İstemem, Benimle Uçmak İster Misin? ve Oyuncak Dünya olarak öne çıkarılabilir. Türkçe rock'ın kültürlerinden olduğu kadar müziğe âşık, yetenekli bir gitaristin, düşünceleri ve gitarıyla oynadığı bir oyun alanıdır adeta Satılık.

Evet, gerek mizahıyla gerek enflasyonu en çok da tabii ki Alper Gezeravcı'sıyla bizim için bu seneyi Türklerin uzay miladı ilan ediyorum. Gelin bu yeni kuşağa-döneme ne kadar hazır olduğunuzu birlikte test edelim.

1. Z kuşağı olarak doğumumuzdan beri yeşil, büyük kafalı ve ileri teknolojiye sahip yaratıklar gördük. Peki, sen küçükken uzaylılardan korkar mıydın?

- İçimizde o kadar canavar varken uzaylılardan mı korkacağım? (0)
- Nygma, Her Şey Dahil, History, Duymadım Deme kanallarının sadece arkadaki fon müzikleri içimi ürpertiyordu. (100)
- 51. Bölge'de neler olduğunu tüm dünya bilmeli. Savcılar göreve!(200)

2. Peki, biraz da şimdiki yaşımızı konuşalım. Sence uzaylılar gerçek mi?

- Biz uzayda olduğumuza göre biz de uzaylıyız. (0)
- Tek hücreli canlılar da uzaylı olacağı için gerçekliği kesin gibi bir şey. (100)
- Evet, hatta Obama'nın koruması bir reptilian (200)

3. Nur-ı Uzayıye Caddesi'nde zıplayarak yol alırken birden gözüne bir heykel çarptı. Yanına gidince üzerinde yazan yazıyı gördün: Uzaya Çıkan İlk Türk...

- Vio (0)
- Mustafa Topaloğlu (50)
- Komutan Logar (100)
- Alper Gezeravcı (200)

4. Uzay temalı filmleri sever misin?

- Halıda araba sürüp barbie ile oynamayı bırakalı oldu bayağı. (0)
- Severim evet. Evet, tarafımdan! (100)
- Hello there! (200)

5. İnsan da inanmasan da uzaylılar istila etmeye geldi ve ABD demokrasi getiremiyor. Ne yapacaksın?

- Bunlar Hollywood'un oyunları! (0)
- Elime çekirdeklerimi alıp nispet yaparım.(100)
- Direkt satarım insanları, karşı tarafa geçerim. Evrendaşlarla. (200)

6.Uzayda çalınan ilk şarkının Jingle Bells olduğunu biliyoruz, peki ilk Türkçe şarkı hangisi olmalıdır?

- Sen beni bir ayda unutursun... (-100)
- Bir yer bulalım; dünyadan uzak(0)
- Teoman'dan Çoban Yıldızı (100)
- Gâh çıkarım gökyüzüne seyrederim âlemi (200)

7. Bir uzay kahvehanesine girdin. Masalardan bir kaçına kulak misafiri oluyorsun. Hangi sohbe katılmak istersin?

- Dünyanın tadı yok be abi, nerde o kütle çekimi? (0)
- Abicim, Barnard Galaksisi'nden bir sistem almışım. KE-LE-PIR.(100)
- Abi, aya beş şeritli yol niye yapacaksın?(200)

8. Gençler, "Çemberligöktaş Samanyolu Lisesi"ne gitmek için UM1 metrosunu kullanıyorlar. İlk uzay metromuzun arkasında ne yazılmalı sence?

- Allah korusun! (0)
- Yahşi günde yar da yahşidir. Yaman günde yetiş gardaş. (100)
- Samanyollarında değil senin kollarında öleyim gülüm. (200)

9. Bir anda işler kızıştı ve uzay kralını zor bir denklemin içinde görüyorsun. Çok çekici bir prens/es de bu denklemin içinde. Yaklaşan Göktaş'ını kurtaracak mekanizmayı çalıştırmayı gerekiyor. Başarırsan koskoca bir krallığı kurtaracaksın ve belki de prens/es için bir şansın olur. Mekanizma varoluşun başlangıcının 4 simgesini temsil ediyor. Mekanizmayı nasıl çalıştırmayı denersin?

- Hidrojen, Helyum, Lityum, Berilyum (0)
- Oğlak, Yay, Yengeç, Boğa (100)
- Bir zamanlar 4 element huzur içinde yaşarmış: Ateş, Su, Toprak, Tahta. Ta ki Tahta Krallığı diğer elementlere savaş açana kadar.(200)

0-900 Puan

Eee umarız seni sıkıyorduzdur...

Güzel bir test yaptık ve sonuna geldik. Konu seni cezbetmemiş hatta test köşesinin bu konuda olmasına sinirlenmiş bile olabilirsin ama günümüz dünyasına göre fazla gerçekçi ve uzay için sanki biraz ön yargılı gibisin. Tabii ki bu bir sorun değil. Ama sanki kolumuzdaki saatten, ağaçların yapraklarının rengine, oradan kafamızı kaldırdığımızda baktığımız uçsuz bucaksız gökyüzüne kadar aslında hayatımızda bu kadar etkili olan uzay için bizce birazcık daha ilgili olabilirsin. Bizce sen uzaylılaştıramadıklarımızdanmışçasına bir sonuç verdin.

900-1800 Puan

Tam olarak kararınca diyebiliriz.

Uzaya ilgin ne "boomer" seviyesinde az ne de uzay ile kafayı kırmaktan dünyadaki gerçekliği kaybettin. Bizce sen gerçekten doğru bir yolda ilerliyorsun. Z kuşağı olarak uzaylılaşma sürecinde kesinlikle bir sorun yaşamayacağını düşünüyoruz.

1800-2600 Puan

Çal Sokağı'ndan geldik ve seninle "biz dostuz."

Uzaya olan ilgin aşikâr. Sonsuzluğun içindeki sonda seni nelerin beklediğini merak ediyorsun. Belki çocukken izlediğin "Marvel" filmlerinden geliyor bu tutku belki de çocukken hep astronot olmak isterdin. Hiç bilmediğin bir Dünya'ya açılan kapı gibi geliyor sana uzay. Eline bir teleskop alıp Mars'a bakmak, yıldızları saymak, kara deliğin içinde bir maceraya atılmak istiyorsun. Hiç şüphesiz Star Wars repliklerini ezbere sayabilirsin. Sen gerçek bir uzay sefirisin. Ve kesinlikle sen bizim uzaylılaştırabildiklerimizdenmişçesinesin.

FİLM ÖNERİLERİ

Rümeysa BAL & Enes ŞİMŞEK

PRESTİJ: Öncelikle sırf bu filmi yazıya dökmek için Rümeysa'nın yazısını ele geçirdiğimi belirtmek isterim. Bu film sinema tarihinin gelmiş geçmiş en iyi eserlerinden birisi, hatta herkesin izlemesi gerek kült bir film olarak bile nitelendirilebilir. Bundan dolayı bu filmi anlatmam gerekiyordu, şimdi fazla uzatmadan filme geçelim.

Filmimiz Londra'da önceleri birlikte çalışan fakat daha sonrasında belirli sebeplerden dolayı (Spoiler vermeyelim.) birbirlerine düşman olan Alfred ve Borden isimli iki sihirbazın hikayesini anlatıyor. Birbirlerine düşman olan bu iki sihirbaz önlerine çıkan her fırsatta birbirlerinin hayatını mahvetmeye çalışırken aynı zamanda gösterilerinde kullanacakları yeni numaraları keşfetmeye başlıyorlar. Zaman içerisinde bu numaralar gittikçe daha da tehlikeli bir hal alırken, ikisinin arasındaki yarış da gittikçe kızışıyor. Yaptıkları numaralarda ölümü bile göze almaya başlayan bu ikili arasından Alfred; çok popüler ve yapılması imkânsız gözüyle bakılan bir numara keşfedince Borden hayatını bu numarayı çözmeye adıyor ve trajik olaylar ardı arkası kesilmeden sıralanırken bizler de seyirci olarak ağız açık bir şekilde filmi izliyoruz. Hikaye hakkında daha fazla detay vermek istemiyorum çünkü bu hikayeyi sizin tecrübe etmeniz gerek. Fakat şunu söylemek isterim ki senaryo o kadar kaliteli yazılmış ki kullanılan metaforlardan tutun olayların bağlanma şekline kadar kendine hayran bırakan nitelikte bir eser ortaya çıkmış. Oyuncu kadrosunda Christian Bale, Hugh Jackman, Micheal Caine ve Scarlett Johansson gibi isimler bulunduran ve gelmiş geçmiş en iyi yönetmenlerden biri olan Christopher Nolan'ın ellerinden çıkan bu eserin oyunculuklarının kötü olma gibi bir ihtimali zaten yok. Bundan dolayı sizi filmi izlemeye, izlediyseniz de ikinci kere izleyip filmi çok daha iyi anlamaya davet edip yazımı burada sonlandırıyorum. - Enes Şimşek

GLADIATOR: İmparator Marcus Aurelius'un hüküm sürdüğü Roma'da, general olarak imparatorluğa en iyi günlerini yaşatan, savaş üstüne savaş kazanan Maximus, imparatorun ölmesiyle artık güvende değildir. Canını zor kurtaran Maximus bir gladyatör olarak eğitilmek üzere arenaya gönderilir. Eski imparatorun isteğini yerine getirmek için yiğitçe dövüşen Maximus, Roma'daki büyük arenaya gelir. Şöhreti şehre kendisinden erken geldiği için arena halkla dolup taşmıştır. Dövüşüyle halkı etkileyen Maximus, eski imparatorun isteğini yerine getirmekteki tek engel olan kişiyle yani İmparator Commodus'la karşı karşıya gelir. Ridley Scott'un yönettiği 'Gladyatör', Russell Crowe ve Joaquin Phoenix'in hayran kalınacak oyuncululuğuyla izleyiciye gözünü bile kırpmadan izleyebileceği duygusal ve tarihi bir film sunuyor. Özellikle de Roma dönemine ilginiz varsa kesinlikle izlemeniz gereken harika bir film. ' Benim oğlum masumdu.' ' Benimki de öyle.'

HER ŞEY HER YERDE AYNI ANDA: Sıradan bir kuru temizlemeci dünyayı kurtarabilir mi? Yıllar önce sevdiği adamla beraber ailesinin isteksizliğine rağmen Çin'den Amerika'ya göç eden Evelyn, kuru temizlemeci olarak çalışmaktadır. Monoton hayatının üzerine gelmesiyle geçmişte verdiği kararları sorgulamaya başlar. Yaşayabileceği alternatif hayatlarla bağlantılı diğer evrenleri keşfeden Evelyn, bu süreçte evreni kurtaracak gücün kendisinde olduğunu keşfeder. Aile ilişkilerinin derinden işlendiği, izlerken konudan konuya sürüklendiğiniz, bazen beyninizin yanmasına sebep olan, bazen de sizi güldüren sahneleriyle 2022 yılına damga vuran filmlerden bir tanesi. Bilim kurgu ve özellikle aksiyon filmleri seviyorsanız son zamanlarda çıkmış ' Her Şey Her Yerde Aynı Anda' tam size göre bir film. ' Olabileceğin milyonlarca alternatifi istemiyorum . Burada senin annen olmak istiyorum.'

BATMAN BEGINS: Küçük yaşta ailesinin gözleri önünde öldürülmesi ile içinde çok büyük bir intikam duygusu yeşeren Bruce Wayne, kendisiyle ruhsal savaş vermeye başlar. Suçluların psikolojisini anlamak için hapisaneyeye giren Bruce kendini ninja tarikatlarından birinde bulur. Tarikatın lideri, onurlu ama bir o kadar da tehlikeli olan Ra's Al Ghul'e danışmak için Doğu'da zaman geçirdikten sonra Gotham'a geri döner. Gotham artık organize suç örgütleri ve tehlikeli suçluların şehri olmuştur. Miras olarak aldığı Wayne şirketi ise ellerinden kayıp giderken Bruce artık işleri düzeltmesi gerektiğini hisseder. Çocukluğundan kalan korkularıyla yüzleşen Bruce artık hazırdır. Malikanesinin altında bulduğu yarasa mağarasını üs olarak kullanır ve siyahlar içindeki Batman kostümü ile yeni bir kimliğe bürünerek Gotham'ı temizlemeye çalışır. 'Batman Begins' Christopher Nolan'ın yönettiği baş rolünde Christian Bale'in yer aldığı en iyi çizgi roman uyarlamalarından biri olan Dark Knight üçlemesinin başlangıç filmidir. Batman hayranlarının gözde filmlerinden biri aynı zamanda DC evreninin Zack Snyder felaketinden önceki son kalesidir.

İMTİYAZ SAHİBİ

Çemberlitaş Anadolu Lisesi Müdürü
Serkan AYDIN

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Zeynep YILMAZ
Gülüzar ÜSTÜNDAĞ

YAYIN KURULU

Firuze Sadık
Ada Baran Alan
Rümeysa Arslan
Rabia Engin
Furkan Öksüz
Kübra Oğlakçı
Semanur Çakmak
Sude Nur AKKÖSE
Sevda Karaaslan
Ali Ensar Özgen
Doğa Eser Özdişli
Şamil xxx
Elif Su Bayrı
Eyüp Eren İbili
Rümeysa Bal
Nurbanu xxx
Zehra Nur Demirtaş
Kübra Karagülle
Bengü Nisa Koman
Enes Şimşek
Nehir Dilek Tülü
Şura Koç

DİZGİ - TASARIM

Firuze Sadık
Nehir Dilek Tülü
Eyüp Eren İbili
Emre Can Koyuncu

KAPAK TASARIM

Semanur Çakmak

ÇİZİM EKİBİ

Ela Yadigarbugün
Firuze Sadık
Semanur Çakmak
Hatice Berra Çelik
Nehir Dilek Tülü
Lebron James Felix Buiza

BASKI

Şan Ofset

Hamidiye Mah. Anadolu Cad.No:50
Kağıthane/İST - Tel: 0 212 289 24 24

Kocaman bir Merhaba
Gün doğan bu şehri

“Dili çözülüyor gecelerin..
Gölgeler kaçıyor derine..
Alıp sihrini bilmecelerin..
Gün doğuyor şehrin üzerine.”
Orhan Veli

FİLM ÖNERİLERİ

Rümeysa BAL & Enes ŞİMŞEK

PRESTIJ: Öncelikle sırf bu filmi yazıya dökmek için Rümeysa'nın yazısını ele geçirdiğimi belirtmek isterim. Bu film sinema tarihinin gelmiş geçmiş en iyi eserlerinden birisi, hatta herkesin izlemesi gerek kült bir film olarak bile nitelendirilebilir. Bundan dolayı bu filmi anlatmam gerekiyordu, şimdi fazla uzatmadan filme geçelim.

Filmimiz Londra'da önceleri birlikte çalışan fakat daha sonrasında belirli sebeplerden dolayı (Spoiler vermeyelim.) birbirlerine düşman olan Alfred ve Borden isimli iki sihirbazın hikayesini anlatıyor. Birbirlerine düşman olan bu iki sihirbaz önlerine çıkan her fırsatta birbirlerinin hayatını mahvetmeye çalışırken aynı zamanda gösterilerinde kullanacakları yeni numaraları keşfetmeye başlıyorlar. Zaman içerisinde bu numaralar gittikçe daha da tehlikeli bir hal alırken, ikisinin arasındaki yarış da gittikçe kızışıyor. Yaptıkları numaralarda ölümü bile göze almaya başlayan bu ikili arasından Alfred; çok popüler ve yapılması imkânsız gözüyle bakılan bir numara keşfedince Borden hayatını bu numarayı çözmeye adıyor ve trajik olaylar ardı arkası kesilmeden sıralanırken bizler de seyirci olarak ağız açık bir şekilde filmi izliyoruz. Hikaye hakkında daha fazla detay vermek istemiyorum çünkü bu hikayeyi sizin tecrübe etmeniz gerek. Fakat şunu söylemek isterim ki senaryo o kadar kaliteli yazılmış ki kullanılan metaforlardan tutun olayların bağlanma şekline kadar kendine hayran bırakan nitelikte bir eser ortaya çıkmış.Oyuncu kadrosunda Christian Bale, Hugh Jackman, Micheal Caine ve Scarlett Johansson gibi isimler bulunduran ve gelmiş geçmiş en iyi yönetmenlerden biri olan Christopher Nolan'ın ellerinden çıkan bu eserin oyunculuklarının kötü olma gibi bir ihtimali zaten yok. Bundan dolayı sizi filmi izlemeye, izlediyseniz de ikinci kere izleyip filmi çok daha iyi anlamaya davet edip yazımı burada sonlandırıyorum. - Enes Şimşek

GLADIATOR: İmparator Marcus Aurelius'un hüküm sürdüğü Roma'da, general olarak imparatorluğa en iyi günlerini yaşatan, savaş üstüne savaş kazanan Maximus, imparatorun ölmesiyle artık güvende değildir. Canını zor kurtaran Maximus bir gladyatör olarak eğitilmek üzere arenaya gönderilir. Eski imparatorun isteğini yerine getirmek için yiğitçe dövüşen Maximus, Roma'daki büyük arenaya gelir. Şöhreti şehre kendisinden erken geldiği için arena halkla dolup taşmıştır. Dövüşüyle halkı etkileyen Maximus, eski imparatorun isteğini yerine getirmekteki tek engel olan kişiyle yani İmparator Commodus'la karşı karşıya gelir. Ridley Scott'un yönettiği 'Gladyatör', Russell Crowe ve Joaquin Phoenix'in hayran kalınacak oyuncululuğuyla izleyiciye gözünü bile kırpmadan izleyebileceği duygusal ve tarihi bir film sunuyor. Özellikle de Roma dönemine ilginiz varsa kesinlikle izlemeniz gereken harika bir film. ' Benim oğlum masumdu.' ' Benimki de öyle.'

HER ŞEY HER YERDE AYNI ANDA: Sıradan bir kuru temizlemeci dünyayı kurtarabilir mi? Yıllar önce sevdiği adamla beraber ailesinin isteksizliğine rağmen Çin'den Amerika'ya göç eden Evelyn, kuru temizlemeci olarak çalışmaktadır. Monoton hayatının üzerine gelmesiyle geçmişte verdiği kararları sorgulamaya başlar. Yaşayabileceği alternatif hayatlarla bağlantılı diğer evrenleri keşfeden Evelyn, bu süreçte evreni kurtaracak gücün kendisinde olduğunu keşfeder. Aile ilişkilerinin derinden işlendiği, izlerken konudan konuya sürüklendiğiniz, bazen beyninizin yanmasına sebep olan, bazen de sizi güldüren sahneleriyle 2022 yılına damga vuran filmlerden bir tanesi. Bilim kurgu ve özellikle aksiyon filmleri seviyorsanız son zamanlarda çıkmış ' Her Şey Her Yerde Aynı Anda' tam size göre bir film. ' Olabileceğin milyonlarca alternatifi istemiyorum . Burada senin annen olmak istiyorum.'"

BATMAN BEGINS: Küçük yaşta ailesinin gözleri önünde öldürülmesi ile içinde çok büyük bir intikam duygusu yeşeren Bruce Wayne, kendisiyle ruhsal savaş vermeye başlar. Suçluların psikolojisini anlamak için hapisaneye giren Bruce kendini ninja tarikatlarından birinde bulur. Tarikatın lideri, onurlu ama bir o kadar da tehlikeli olan Ra's Al Ghul'e danışmak için Doğu'da zaman geçirdikten sonra Gotham'a geri döner. Gotham artık organize suç örgütleri ve tehlikeli suçluların şehri olmuştur. Miras olarak aldığı Wayne şirketi ise ellerinden kayıp giderken Bruce artık işleri düzeltmesi gerektiğini hisseder. Çocukluğundan kalan korkularıyla yüzleşen Bruce artık hazırdır. Malikanesinin altında bulunduğu yarasa mağarasını üs olarak kullanır ve siyahlar içindeki Batman kostümü ile yeni bir kimliğe bürünerek Gotham'ı temizlemeye çalışır. 'Batman Begins' Christopher Nolan'ın yönettiği baş rolünde Christian Bale'in yer aldığı en iyi çizgi roman uyarlamalarından biri olan Dark Knight üçlemesinin başlangıç filmidir. Batman hayranlarının gözde filmlerinden biri aynı zamanda DC evreninin Zack Snyder felaketinden önceki son kalesidir.

